

**PROGRAM KURSU KWALIFIKACYJNEGO
W DZIEDZINIE
PIEŁĘGNIARSTWA ŚRODOWISKA NAUCZANIA I WYCHOWANIA
dla pielęgniarek**

**Zatwierdził
Minister Zdrowia**

Warszawa, dnia 19. 08. 2015

Cezary Cieślukowski
z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKREJARZ STANU

Cezary Cieślukowski

PROGRAM PRZYGOTOWANY PRZEZ ZESPÓŁ PROGRAMOWY W SKŁADZIE¹

1. **dr n. med. Kamila Faleńczyk** – Przewodnicząca Zespołu; Zakład Pielęgniarstwa Społecznego Katedra Pielęgniarstwa Zachowawczego Wydział Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
2. **mgr Bożena Gościewska** – Właściciel NZOZ Ośrodek Medycyny Szkolnej i Promocji Zdrowia „SANITAS” Bożena Jadwiga Gościewska w Suwałkach
3. **dr n. o zdr. Agnieszka Pluta** – Zakład Pielęgniarstwa Społecznego Katedra Pielęgniarstwa Zachowawczego Wydział Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
4. **mgr Małgorzata Wojciechowska** – Współwłaściciel SZKOLMED M. Piejak, M. Wojciechowska Spółka jawna w Szczecinie

RECENZENCI PROGRAMU

1. **dr hab. med. Anna Oblacińska, prof. nadzw.** – Zakład Zdrowia Dzieci i Młodzieży, Instytut Matki i Dziecka w Warszawie
2. **dr n. med. Krystyna Piskorz-Ogórek** – Konsultant Krajowy w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego, Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie, Katedra Pielęgniarstwa Wydział Nauk Medycznych Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

---

¹ Powołany Zarządzeniem Dyrektora Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych Nr 30/14 z dnia 14 kwietnia 2014 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw Opracowania Programu Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych

1. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE

Rodzaj kształcenia

Kurs kwalifikacyjny jest to rodzaj kształcenia, który zgodnie z ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2014 r., poz. 1435, z późn. zm.) ma na celu uzyskanie przez pielęgniarkę lub położną wiedzy i umiejętności do udzielania określonych świadczeń zdrowotnych wchodzących w zakres danej dziedziny pielęgniarstwa lub dziedziny mającej zastosowanie w ochronie zdrowia.

Efekty kształcenia wskazane w programie kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie **pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania, dla pielęgniarek** są dla organizatora i uczestnika kształcenia obowiązkowym elementem programu. Osiągnięcie wskazanych efektów kształcenia gwarantuje, że każdy uczestnik kursu kwalifikacyjnego będzie posiadać takie same kwalifikacje, niezależnie od miejsca ukończenia kształcenia, podmiotu organizującego kształcenie oraz systemu kształcenia.

Cel kształcenia

Przygotowanie pielęgniarki do sprawowania opieki profilaktycznej nad uczniem w środowisku nauczania i wychowania, a także do współpracy z rodzicami i społecznością szkolną oraz lokalną.

Czas trwania kształcenia

Łączna liczba godzin przeznaczonych na realizację programu kursu kwalifikacyjnego w kontakcie z wykładowcą/opiekunem stażu wynosi **395** godzin dydaktycznych:

zajęcia teoretyczne – **150** godz.,

zajęcia praktyczne – **245** godz.

Organizator kształcenia w porozumieniu z kierownikiem, ma prawo dokonać modyfikacji czasu trwania zajęć w wymiarze nie większym niż 20%. Oznacza to, że 80% czasu przeznaczonego na realizację poszczególnych modułów nie podlega zmianie. Wskazane 20%, **co stanowi nie więcej niż 79 godzin, może być wykorzystane na samokształcenie.**

Sposób organizacji

Za przebieg i organizację kursu kwalifikacyjnego odpowiedzialny jest organizator kształcenia.

Planując realizację kształcenia, organizator powinien:

1. Opracować regulamin organizacyjny kursu kwalifikacyjnego, który w szczególności określa:
  - organizację;
  - zasady i sposób naboru osób;
  - prawa i obowiązki osób uczestniczących;
  - zakres obowiązków kadry dydaktycznej prowadzącej nauczanie teoretyczne i praktyczne;
  - zasady przeprowadzenia egzaminu końcowego.
2. Powołać kierownika kursu kwalifikacyjnego.

Do zadań kierownika kursu oprócz zadań określonych w przepisach Ministra Zdrowia z tego zakresu powinno należeć:

- współdecydowanie o doborze kadry dydaktycznej;
  - przedstawienie uczestnikom kursu: celu, programu i organizacji kształcenia;
  - ocenianie placówek szkolenia praktycznego wg specyfiki i organizacji zajęć;
  - pomaganie w rozwiązywaniu problemów;
  - udzielanie indywidualnych konsultacji uczestnikom kursu;
  - zbieranie i analizowanie opinii o przebiegu kursu.
3. Przeprowadzić postępowanie kwalifikacyjne.
  4. Powołać wykładowców posiadających kwalifikacje określone w programie kursu.

5. Powołać w uzgodnieniu z kierownikiem kursu opiekunów szkolenia praktycznego, którzy powinni być merytorycznymi pracownikami placówek, w których odbywa się szkolenie praktyczne. Do zadań opiekuna szkolenia praktycznego należy:
  - instruktaz wstepny (zapoznanie z celem szkolenia praktycznego, z organizacją pracy, wyposażeniem placówki, jej personelem, zakresem udzielanych świadczeń i in.);
  - instruktaz bieżący (organizacja i prowadzenie zajęć, kontrola nad ich prawidłowym przebiegiem, pomoc w rozwiązywaniu problemów i in.);
  - instruktaz końcowy (omówienie i podsumowanie zajęć, zaliczenie świadczeń zdrowotnych określonych w programie kształcenia, ocena uzyskanych wiadomości i umiejętności).
6. Zapewnić bazę dydaktyczną do szkolenia teoretycznego, dostosowaną do liczby uczestników kursu.
7. Zapewnić środki dydaktyczne, o których mowa w programie poszczególnych modułów.
8. Dobrać placówki stażowe zgodnie z planem nauczania, w których możliwe będzie zdobywanie umiejętności niezbędnych do wykonywania określonych świadczeń zdrowotnych.
9. Posiadać wewnętrzny system monitorowania jakości kształcenia.

Sposób sprawdzania efektów kształcenia

W toku realizacji programu przewiduje się ocenianie:

1. Bieżące – rozumiane jako zaliczanie poszczególnych modułów (sprawdzenie stopnia opanowania wiedzy i umiejętności będących przedmiotem nauczania teoretycznego i praktycznego, w tym świadczeń zdrowotnych przewidzianych w programie kształcenia).
2. Końcowe – zgodnie z ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2014 r., poz. 1435, z późn. zm.) kurs kwalifikacyjny kończy się egzaminem teoretycznym, przeprowadzonym w formie pisemnej lub ustnej albo egzaminem praktycznym.
Rodzaj egzaminu i formę egzaminu teoretycznego ustala organizator kształcenia, z uwzględnieniem dziedziny, w jakiej prowadzony jest kurs kwalifikacyjny.

2. OGÓLNE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Zaświadczenie o ukończeniu kursu kwalifikacyjnego w dziedzinie *pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania* otrzymuje pielęgniarka, która:

1) w zakresie wiedzy posiada:

- specjalistyczną wiedzę w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania do sprawowania opieki profilaktycznej nad uczniem/wychowankiem;
- specjalistyczną wiedzę z zakresu pediatrii i medycyny rodzinnej;
- znajomość regulacji prawnych i norm etycznych odnoszących się do wykonywania świadczeń zdrowotnych w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania.

2) w zakresie umiejętności potrafi:

- korzystać z aktualnej wiedzy dla zapewnienia oczekiwanego poziomu opieki profilaktycznej i bezpieczeństwa w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania;
- udzielać samodzielnie określonych świadczeń pielęgniarskich obejmujących planowanie, realizowanie i ocenę w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym;
- wykonywać świadczenia zdrowotne zgodnie z zasadami etyki zawodu i poszanowaniem praw pacjenta;

- doradzać dyrektorowi szkoły/placówki w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniów, organizacji posiłków i warunków sanitarnych w szkole;
- doradzać w zakresie promocji zdrowia;
- monitorować stan zdrowia ucznia/wychowanka i interpretować wyniki badań.

3) w zakresie kompetencji społecznych:

- szanuje godność i autonomię pacjenta bez względu na jego wiek, płeć, niepełnosprawność, orientację seksualną oraz pochodzenie narodowe i etniczne;
- rozwija współpracę z uczniem/wychowankiem, jego rodzicami/opiekunami prawnymi, społecznością szkolną i lokalną;
- krytycznie analizuje swoją wiedzę i umiejętności oraz planuje samorozwój;
- wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę.

3. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

W zakresie wiedzy uczestnik kursu:

- W1. zna cele i założenia systemu opieki profilaktycznej nad uczniami oraz wychowankami;
- W2. wymienia akty prawne regulujące funkcjonowanie opieki profilaktycznej nad uczniami w Polsce;
- W3. zna zakres świadczeń gwarantowanych realizowanych w środowisku nauczania i wychowania;
- W4. opisuje formy organizacyjne udzielania świadczeń zdrowotnych realizowanych w środowisku nauczania i wychowania;
- W5. zna zasady rejestracji i prowadzenia działalności leczniczej;
- W6. opisuje sposoby i źródła finansowania opieki profilaktycznej nad uczniami;
- W7. opisuje rodzaje i zakres dokumentacji medycznej oraz sposób jej przetwarzania, która obowiązuje w opiece profilaktycznej nad dziećmi i młodzieżą;
- W8. wymienia wytyczne (standardy) związane ze stanowiskiem i metodyką pracy;
- W9. zna zasady współpracy pielęgniarki szkolnej z zespołem Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ) oraz społecznością szkolną;
- W10. charakteryzuje kompetencje pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania;
- W11. wymienia rodzaje i terminy wykonania testów przesiewowych u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym;
- W12. zna zasady kierowania postępowaniem poprzewiewowym;
- W13. opisuje warunki realizacji profilaktycznych badań lekarskich;
- W14. charakteryzuje zasady opieki oraz czynnego poradnictwa wobec uczniów z problemami zdrowotnymi, społecznymi i szkolnymi oraz z chorobami przewlekłymi;
- W15. omawia zasady współpracy z dyrektorem szkoły w zakresie zapewnienia warunków bezpieczeństwa uczniów, organizacji posiłków i warunków sanitarnych w szkole;
- W16. opisuje procedurę prowadzenie profilaktyki chorób jamy ustnej;
- W17. zna ogólne zasady prowadzenia edukacji prozdrowotnej;
- W18. charakteryzuje proces pielęgnowania jako metodę pracy pielęgniarki szkolnej;
- W19. wyjaśnia zasadność stosowania procesu pielęgnowania w odniesieniu do ucznia, wychowanka, grupy rówieśniczej (klasy), całej społeczności szkolnej i lokalnej, w której funkcjonuje szkoła (placówka);
- W20. omawia sytuację zdrowotną dzieci i młodzieży w Polsce w kontekście promocji zdrowia i profilaktyki;
- W21. charakteryzuje strategię międzynarodowej polityki zdrowotnej w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki;
- W22. wymienia zadania polityki zdrowotnej państwa polskiego wobec populacji dzieci i młodzieży;

- W23. zna koncepcję szkoły promującej zdrowie;
- W24. opisuje metodykę konstruowania programów promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej;
- W25. zna metodykę prowadzenia wychowania zdrowotnego wobec dzieci w zakresie: odżywiania, aktywności fizycznej, profilaktyki uzależnień, radzenia sobie ze stresem, dojrzewania płciowego, higieny pracy umysłowej, kształtowania zachowań w zakresie funkcjonowania psychospołecznego oraz bezpieczeństwa w codziennym funkcjonowaniu;
- W26. charakteryzuje czynniki wpływające na rozwój dziecka w wieku szkolnym;
- W27. omawia zaburzenia w stanie zdrowia i rozwoju dziecka w wieku szkolnym;
- W28. opisuje zagrożenia w środowisku szkolnym ucznia;
- W29. charakteryzuje zasady współpracy z dyrektorem placówki szkolnej, nauczycielami i rodzicami w zakresie eliminacji zagrożeń związanych ze zdrowiem ucznia;
- W30. wymienia zasady dotyczące oceny warunków higieniczno-sanitarnych i bezpieczeństwa pomieszczeń i otoczenia szkoły;
- W31. zna ogólne zasady prawidłowego wyposażenia w meble szkolne;
- W32. opisuje zasady prawidłowego żywienia i warunki żywienia zbiorowego;
- W33. wymienia kryteria kwalifikacji uczniów do zajęć wychowania fizycznego;
- W34. zna specyfikę najczęstszych chorób przewlekłych występujących u dzieci i młodzieży;
- W35. wymienia rodzaje zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży;
- W36. charakteryzuje zaburzenia zachowania i emocji;
- W37. wymienia najczęstsze typy niepełnosprawności występujących u dzieci;
- W38. zna schematy postępowania pielęgniarskiego w sytuacji urazów, wypadków i nagłych zachorowań uczniów, wychowanków i pracowników szkoły;
- W39. opisuje procedury postępowania pielęgniarskiego wobec dzieci z najczęstszymi chorobami przewlekłymi występującymi w wieku szkolnym;
- W40. zna specyfikę zadań realizowanych wobec dziecka niepełnosprawnego;
- W41. charakteryzuje sposoby postępowania wobec uczniów z zaburzeniami rozwoju psychicznego oraz z zaburzeniami zachowania i emocji;
- W42. charakteryzuje choroby cywilizacyjne u dziecka w wieku szkolnym;
- W43. wyjaśnia specyfikę problemów/chorób społecznych występujących w wieku szkolnym;
- W44. charakteryzuje dziecko krzywdzone;
- W45. opisuje specyfikę problemu ciąż nieletnich;
- W46. omawia specyfikę zjawiska przemocy w szkole;
- W47. wymienia cechy uczniów używających substancji psychoaktywnych;
- W48. zna standardy postępowania w sytuacji problemów/chorób społecznych;
- W49. charakteryzuje stadia rozwoju psychicznego ucznia, wychowanka;
- W50. definiuje pojęcie „zdrowie psychiczne”;
- W51. zna różne zachowania i sytuacje, które wynikają z rozwoju psychicznego ucznia/ wychowanka;
- W52. opisuje zaburzenia komunikacji w różnych relacjach z udziałem ucznia, wychowanka i ich konsekwencje dla jego zdrowia;
- W53. charakteryzuje techniki komunikowania się z uczniem adekwatne do jego wieku i rozwoju;
- W54. zna wybrane psychospołeczne problemy niepełnosprawności i rehabilitacji ucznia, wychowanka;
- W55. charakteryzuje problemy niedostosowania społecznego;
- W56. zna zasady współpracy z pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym;
- W57. zna ogólny aspekt społecznych uwarunkowań zdrowia ucznia;
- W58. charakteryzuje rolę dziecka w rodzinie;
- W59. omawia rodzinę i jej związki ze zdrowiem i chorobą;

- W60. opisuje funkcje rodziny oraz dysfunkcyjność i jej wpływ na zdrowie dzieci oraz opiekę nad dzieckiem chorym;
- W61. omawia szkołę jako środowisko i system społeczny;
- W62. charakteryzuje cechy grupy rówieśniczej.

W zakresie umiejętności uczestnik kursu potrafi:

- U1. wykorzystywać znajomość przepisów prawnych w prowadzeniu praktyki pielęgniarskiej;
- U2. obliczać koszty własnej praktyki;
- U3. respektować prawa ucznia do informacji, poszanowania godności i intymności;
- U4. prowadzić dokumentację indywidualną ucznia oraz zbiorczą obowiązującą w środowisku nauczania i wychowania;
- U5. współdziałać z członkami zespołu POZ oraz społecznością szkolną na rzecz zdrowia ucznia;
- U6. udzielać uczniom świadczeń zdrowotnych zgodnie z aktualnymi przepisami prawnymi oraz standardami obowiązującymi w środowisku nauczania i wychowania;
- U7. wykonywać, dokumentować i interpretować testy przesiewowe;
- U8. kierować postępowaniem poprzemiesiowym;
- U9. przygotowywać uczniów do profilaktycznych badań lekarskich;
- U10. wykorzystywać wyniki testów przesiewowych oraz badań lekarskich w ocenie zdrowia i rozwoju ucznia;
- U11. prowadzić czynne poradnictwa wobec uczniów z problemami zdrowotnymi, społecznymi i szkolnymi oraz z chorobami przewlekłymi;
- U12. współpracować z dyrektorem szkoły w zakresie zapewnienia warunków bezpieczeństwa uczniów;
- U13. prowadzić profilaktykę chorób jamy ustnej;
- U14. formułować różne rodzaje diagnoz pielęgniarskich w oparciu o zgromadzone informacje o uczniu i jego środowisku adekwatnych do rodzaju placówki oraz celu i zakresu diagnozowania;
- U15. różnicować pojęcia: edukacja zdrowotna, promocja zdrowia i profilaktyka I, II i III fazy, uwzględniając środowisko nauczania i wychowania;
- U16. określać potrzeby ucznia i środowiska szkolnego w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej;
- U17. przygotowywać materiały dydaktyczne niezbędne do prowadzenia edukacji zdrowotnej;
- U18. prowadzić doradztwo zdrowotne oraz zajęcia z wychowania zdrowotnego;
- U19. analizować i oceniać efektywność działań w edukacji zdrowotnej, podejmowanych przez pielęgniarkę szkolną;
- U20. współpracować w opracowywaniu lokalnych programów promocji zdrowia;
- U21. realizować programy edukacji zdrowotnej w środowisku nauczania i wychowania;
- U22. współpracować ze wszystkimi członkami społeczności szkolnej w procesie edukacji zdrowotnej uczniów;
- U23. identyfikować czynniki zagrażające zdrowiu dzieci;
- U24. wykrywać zaburzenia w rozwoju ucznia;
- U25. gromadzić informacje i formułować diagnozę pielęgniarską wobec uczniów z zaburzeniami w rozwoju somatycznym;
- U26. wspierać uczniów z zaburzeniami w rozwoju somatycznym;
- U27. ocenić stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń szkoły i otoczenia oraz prawidłowo redagować protokół pokontrolny;
- U28. doradzać dyrektorowi w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych i bezpieczeństwa pomieszczeń i otoczenia szkoły;

- U29. doradzać uczniom i ich rodzicom oraz dyrektorowi szkoły w zakresie prawidłowego żywienia;
- U30. uczestniczyć w terapii dziecka z chorobą przewlekłą, zaburzeniami psychicznymi oraz zaburzeniami zachowania;
- U31. podawać leki na zlecenie lekarza zgodnie z jej uprawnieniami;
- U32. udzielać pomocy i wsparcia uczniom z zaburzeniami zdrowia psychicznego;
- U33. organizować i realizować opiekę nad uczniami z różnymi rodzajami niepełnosprawności;
- U34. dokonywać wstępnej oceny urazu i nagłego zachorowania ucznia oraz zapewnić ciągłość opieki do czasu przekazania ucznia zespołowi ratownictwa medycznego lub rodzicom;
- U35. prowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową na podstawowym poziomie oraz zapewnić ciągłość opieki do czasu przybycia zespołu ratownictwa medycznego;
- U36. podawać leki bez zlecenia lekarskiego zgodnie z jej uprawnieniami;
- U37. sprawować opiekę nad uczniami przewlekle chorymi w szkole i uczestniczyć w przygotowaniu ich do samoopieki i funkcjonowania ze schorzeniem przewlekłym;
- U38. współuczestniczyć z członkami społeczności szkolnej w działaniach na rzecz ucznia chorego i z ograniczoną sprawnością;
- U39. przygotowywać członków społeczności szkolnej do udzielania pierwszej pomocy uczniom, wychowankom po urazach, wypadkach;
- U40. rozpoznać objawy choroby cywilizacyjnej, społecznej oraz problemów społecznych występujących u dzieci i młodzieży;
- U41. stosować standardy postępowania w sytuacji problemów/chorób społecznych;
- U42. rozpoznać symptomy świadczące o stosowaniu przemocy wobec dziecka;
- U43. rozpoznać charakterystyczne objawy u uczniów stosujących substancje psychoaktywne;
- U44. współuczestniczyć w terapii dziecka z chorobą społeczną i problemem społecznym;
- U45. współpracować z członkami społeczności szkolnej w działaniach na rzecz ucznia z chorobą społeczną i problemem społecznym;
- U46. współpracować z ośrodkiem pomocy społecznej, pracownikami ochrony zdrowia, stacją sanitarno-epidemiologiczną, samorządem lokalnym, organizacjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów społecznych;
- U47. identyfikować uczniów z problemami społecznymi i szkolnymi;
- U48. nawiązywać prawidłowy kontakt z uczniem, wychowankiem;
- U49. dobierać właściwy sposób komunikowania się adekwatny do sytuacji;
- U50. formułować różne rodzaje diagnoz pielęgniarskich na podstawie zgromadzonych informacji o uczniu i jego środowisku, adekwatnych do rodzaju placówki oraz celu i zakresu diagnozowania;
- U51. udzielać wsparcia uczniom, wychowankom z problemami psychospołecznymi;
- U52. współdziałać z psychologiem, pedagogiem szkolnym oraz społecznością szkolną na rzecz zdrowia ucznia;
- U53. stosować elementy podstawowej pomocy psychologicznej w pracy z uczniem, wychowankiem;
- U54. określić społeczne uwarunkowania zdrowia ucznia;
- U55. sformułować diagnozę ucznia, mając na uwadze miejsce dziecka w rodzinie w aspekcie społecznym;
- U56. określić znaczenie rodziny i jej wpływ na zdrowie ucznia;
- U57. ocenić możliwości rodziny w zakresie realizacji funkcji, ocenić zakres dysfunkcyjności rodziny, uwzględniając jej wpływ na zdrowie dzieci i opiekę nad dzieckiem przewlekle chorym;

- U58. rozumieć szkołę jako środowisko i system społeczny, w którym funkcjonuje uczeń (jako jednostka społeczna) oraz jego wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne uczniów;
- U59. określić, kto tworzy grupę rówieśniczą, jakie panują w niej wzorce zachowań i kontrola społeczna oraz jakie są związki ze zdrowiem i chorobą;
- U60. udzielić profesjonalnej pomocy rodzinie, która wychowuje dziecko niepełnosprawne;
- U61. analizować podstawowe relacje występujące w szkole (uczeń–uczeń, uczeń–nauczyciel, nauczyciel–nauczyciel, uczeń–rodzic, rodzic–nauczyciel, pielęgniarka–nauczyciel);
- U62. planować strategię działania pielęgniarskiego, opierając się na wiedzy na temat związków ucznia z jego grupą koleżeńską/rówieśniczą;
- U63. udzielać wsparcia społecznego w zależności od problemów, jakie występują u ucznia.

W zakresie kompetencji społecznych:

- K1. rozwija współpracę z uczniem/wychowankiem, jego rodzicami/opiekunami prawnymi, społecznością szkolną i lokalną;
- K2. wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę;
- K3. krytycznie analizuje swoją wiedzę i umiejętności oraz planuje samorozwój;
- K4. przestrzega praw pacjenta oraz tajemnicy zawodowej;
- K5. przejawia empatię w relacji z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi.

4. PLAN NAUCZANIA

Lp.	Nazwa modułu	Liczba godzin teorii	Miejsce realizacji stażu	Liczba godzin stażu	Liczba godzin kontaktowych
I	Organizacja opieki profilaktycznej nad dziećmi i młodzieżą w wieku szkolnym	12	-	-	12
II	Pielęgniarstwo w środowisku nauczania i wychowania	12	Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w środowisku nauczania i wychowania Placówka POZ	60 20	92
III	Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna w środowisku nauczania i wychowania	20	Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w środowisku nauczania i wychowania (prowadzenie zajęć z wychowania zdrowotnego) Dział oświaty zdrowotnej powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej	15 15	50
IV	Medycyna i higiena szkolna	15	Dział higieny dzieci i młodzieży powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej	10	25
V	Klinika chorób i zaburzeń rozwoju dzieci i młodzieży oraz opieka nad uczniami przewlekle chorymi i niepełnosprawnymi	35	Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkole specjalnej Poradnia rehabilitacyjna dla dzieci i młodzieży	30 15	80
VI	Pediatria społeczna i opieka nad dziećmi oraz młodzieżą z wybranymi chorobami cywilizacyjnymi i problemami społecznymi	26	Ośrodek leczenia uzależnień Szpitalny oddział ratunkowy dla dzieci (w przypadku braku SOR-u dziecięcego dopuszcza się SOR o profilu ogólnym)	15 15	56
VII	Wybrane elementy psychologii rozwojowej dzieci i młodzieży	15	Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	15	30
VIII	Wybrane elementy socjologii zdrowia i choroby	15	Ośrodek pomocy społecznej Pogotowie opiekuńcze albo Dom dziecka	15 20	50
Łącznie		150		245	395*

* Organizator kształcenia w porozumieniu z kierownikiem, ma prawo dokonać modyfikacji czasu trwania zajęć w wymiarze nie większym niż 20%. Oznacza to, że 80% czasu przeznaczanego na realizację poszczególnych modułów nie podlega zmianie. Wskazane 20%, co stanowi nie więcej niż 79 godzin, może być wykorzystane na samokształcenie.

5. MODUŁY KSZTAŁCENIA**5.1. MODUŁ I**

Nazwa modułu	ORGANIZACJA OPIEKI PROFILAKTYCZNEJ NAD DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ W WIEKU SZKOLNYM
Cel kształcenia	Celem modułu jest zapoznanie z organizacją oraz zasadami funkcjonowania opieki profilaktycznej nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W1. zna cele i założenia systemu opieki profilaktycznej nad uczniami oraz wychowankami;</p> <p>W2. wymienia akty prawne regulujące funkcjonowanie opieki profilaktycznej nad uczniami w Polsce;</p> <p>W3. zna zakres świadczeń gwarantowanych realizowanych w środowisku nauczania i wychowania;</p> <p>W4. opisuje formy organizacyjne udzielania świadczeń zdrowotnych realizowanych w środowisku nauczania i wychowania;</p> <p>W5. zna zasady rejestracji i prowadzenia działalności leczniczej;</p> <p>W6. opisuje sposoby i źródła finansowania opieki profilaktycznej nad uczniami;</p> <p>W7. opisuje rodzaje dokumentacji obowiązującej w opiece profilaktycznej nad dziećmi i młodzieżą;</p> <p>W8. wymienia wytyczne (standardy) związane ze stanowiskiem i metodyką pracy;</p> <p>W9. zna zasady współpracy pielęgniarki szkolnej z zespołem Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ) oraz społecznością szkolną.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U1. wykorzystywać znajomość przepisów prawnych w prowadzeniu praktyki pielęgniarskiej;</p> <p>U2. obliczać koszty własnej praktyki;</p> <p>U3. respektować prawa ucznia do informacji, poszanowania godności i intymności;</p> <p>U4. prowadzić dokumentację indywidualną ucznia oraz zbiorczą obowiązującą w środowisku nauczania i wychowania;</p> <p>U5. współdziałać z członkami zespołu POZ oraz społecznością szkolną na rzecz zdrowia ucznia.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. rozwija współpracę z uczniem/wychowankiem, jego rodzicami/opiekunami prawnymi, społecznością szkolną i lokalną;</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>K2. wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę;</p> <p>K3. krytycznie analizuje swoją wiedzę i umiejętności oraz planuje samorozwój;</p> <p>K4. przestrzega praw pacjenta oraz tajemnicy zawodowej;</p> <p>K5. przejawia empatię w relacji z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi.</p>
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	<p>Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają, co najmniej jeden z warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa; 2. posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania; 3. posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego
Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	<p>Wykład – 8 godz.</p> <p>Zajęcia warsztatowe – 4 godz.</p>
Nakład pracy uczestnika kursu	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 12 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład – 8 godz. • zajęcia warsztatowe – 4 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 5 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie się do warsztatów – 2 godz. • przygotowanie się do zaliczenia modułu – 3 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 17 godz.</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<p>Wykład problemowy, dyskusja dydaktyczna, metoda problemowa, praca w grupach, „burza mózgów”.</p> <p>Zajęcia warsztatowe w grupach 8–12 osób.</p>
Stosowane środki dydaktyczne	Rzutnik multimedialny, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych.

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

<p>Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu</p>	<p>W zakresie wiedzy: test składający się z 30 pytań jednokrotnego wyboru. W zakresie umiejętności: sprawdzian praktyczny. W zakresie kompetencji społecznych: obserwacja 360 stopni – prowadzona przez wykładowcę, opiekuna zajęć warsztatowych, oraz samoocena uczestnika kursu.</p>
<p>Warunki zaliczenia modułu</p>	<p>Obecność na wykładach. Obecność na zajęciach warsztatowych. Uzyskanie pozytywnej oceny z wykonania zadań na zajęciach warsztatowych, np. opracowanie planu rejestracji indywidualnej praktyki pielęgniarskiej. Uzyskanie co najmniej 21 prawidłowych odpowiedzi z testu wiedzy.</p>
<p>Treści modułu kształcenia</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja i funkcjonowanie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania w różnych typach placówek szkolno-wychowawczych (wykład – 2 godz.) <ul style="list-style-type: none"> – geneza i rozwój opieki zdrowotnej w środowisku szkolnym do lat 90. XX wieku; – cele i założenia aktualnie funkcjonującego systemu opieki profilaktycznej w środowisku nauczania i wychowania; – miejsce pielęgniarki szkolnej w strukturze organizacyjnej POZ; – nadzór merytoryczny opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania; – zasady współpracy pielęgniarki szkolnej z zespołem POZ oraz społecznością szkolną. 2. Podstawy prawne regulujące organizację opieki zdrowotnej nad uczniami, wychowankami (wykład – 2 godz.) <ul style="list-style-type: none"> – podstawowe akty prawne (ustawy, akty wykonawcze, zarządzenia dotyczące organizacji opieki zdrowotnej nad uczniami, wychowankami). 3. Podstawy prawne i formy organizacyjne realizacji świadczeń pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania w warunkach praktyki indywidualnej, praktyki grupowej, podmiotu leczniczego (wykład – 2 godz.) <ul style="list-style-type: none"> – ustawa o działalności leczniczej i wynikające z niej formy organizacyjne realizacji świadczeń pielęgniarki szkolnej; – warunki rejestracji i prowadzenia działalności leczniczej w formie praktyki zawodowej lub podmiotu leczniczego. 4. Sposób finansowania świadczeń z zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (warsztaty – 2 godz.)

	<ul style="list-style-type: none"> – podstawy/akty prawne oraz Zarządzenie Prezesa NFZ w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju: podstawowa opieka zdrowotna jako podstawa sposobu finansowania świadczeń zdrowotnych w środowisku nauczania i wychowania; – definicje: stawki kapitałowej oraz współczynników korygujących wykorzystywanych przy określaniu sposobu oraz poziomu finansowania świadczeń zdrowotnych w środowisku nauczania i wychowania. <p>5. Rodzaje dokumentacji obowiązującej w opiece profilaktycznej nad dziećmi i młodzieżą (wykład – 1,5 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – dokumentacja indywidualna ucznia; – dokumentacja Gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej; – zasady prowadzenia oraz postępowania z dokumentacją w Gabinetzie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. <p>6. Wytoczne związane ze stanowiskiem i metodyką pracy (wykład – 0,5 godz., warsztaty – 2 godz.):</p> <ul style="list-style-type: none"> – kwalifikacje zawodowe pielęgniarki szkolnej; – normy zatrudnienia; – wyposażenie Gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej; – standardy postępowania pielęgniarskiego w opiece nad uczniami.
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brosowska B., Mielczarek-Pankiewicz E.: <i>Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej</i>, t. II. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2008 2. Kilańska D.: <i>Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej</i>, t. I. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2008 3. Kawczyńska-Butrym Z.: <i>Diagnoza pielęgniarska</i>. PZWL, Warszawa 1999 4. Kawczyńska-Butrym Z.: <i>Rodzina-zdrowie-choroba</i>. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2001 5. Oblacińska A., Ostrega W. (red.): <i>Standardy i metodyka pracy pielęgniarki i higienistki szkolnej</i>. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2003 6. Woynarowska B. (red.): <i>Zdrowie i szkoła</i>. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2000 7. Faleńczyk K., Barczykowska E., Kujawa W.: <i>Organizacja Podstawowej Opieki Zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą</i> [w:] Barczykowska E., Faleńczyk K. (red.): <i>Metoda studium przypadku w pielęgniarstwie pediatrycznym – wybrane zagadnienia z opieki nad dzieckiem w podstawowej opiece zdrowotnej</i>. Wyd. Continuo, Wrocław 2014 <p>Literatura uzupełniająca:</p>

	<p>Akty normatywne i inne materiały źródłowe (odzwierciedlające aktualny stan prawny):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ustawa o zawodach pielęgniarki i położnej z dnia 15 lipca 2011 r. (Dz. U. z 2014 r., poz. 1435) 2. Ustawa o działalności leczniczej z 15 kwietnia 2011 r. (Dz. U. 2011 r., nr 112, poz. 654) 3. Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z 27 sierpnia 2004 r. (Dz. U. 2014, poz. 1188) 4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Załącznik nr 4) (Dz. U. 2013, poz. 1248) 5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. 2009, nr 139, poz. 1133) 6. Zarządzenie Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia nr 69/2013/DSOZ z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju: podstawowa opieka zdrowotna 7. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 listopada 2007 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego (Dz. U. 2007, nr 210, poz. 1540) 8. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie wykazu produktów leczniczych, które mogą być doraźnie dostarczane w związku z udzielanym świadczeniem zdrowotnym, oraz wykazu produktów leczniczych wchodzących w skład zestawów przeciwwstrząsowych, ratujących życie (Dz. U. 2011, nr 18, poz. 94) 9. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. 2010, nr 252, poz. 197) 10. Standardy w profilaktycznej opiece zdrowotnej nad uczniami sprawowanej przez pielęgniarkę lub higienistkę szkolną i lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2003 11. Źródła internetowe: strona internetowa Ministerstwa Zdrowia – Matka i Dziecko – Medycyna Szkolna (http://www.mz.gov.pl), strona internetowa Instytutu Matki i Dziecka – Zakład Zdrowia Dzieci i Młodzieży: (http://www.imid.med.pl/pl/main-menu/dzialalnosc-kliniczna/zaklady/zaklady/zaklad-zdrowia-dzieci-i-mlodziezy)
Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	Nie dotyczy.

5.2. MODUŁ II

Nazwa modułu	PIEŁĘGNIARSTWO W ŚRODOWISKU NAUCZANIA I WYCHOWANIA
Cel kształcenia	Celem modułu jest przygotowanie pielęgniarki do sprawowania opieki nad dziećmi i młodzieżą w środowisku nauczania i wychowania.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W10. charakteryzuje kompetencje pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania;</p> <p>W11. wymienia rodzaje i terminy wykonania testów przesiewowych u dzieci w wieku szkolnym;</p> <p>W12. zna zasady kierowania postępowaniem poprzemiesiewowym;</p> <p>W13. opisuje warunki realizacji profilaktycznych badań lekarskich;</p> <p>W14. charakteryzuje zasady opieki oraz czynnego poradnictwa wobec uczniów z problemami zdrowotnymi, społecznymi i szkolnymi oraz z chorobami przewlekłymi;</p> <p>W15. omawia zasady współpracy z dyrektorem szkoły w zakresie zapewnienia warunków bezpieczeństwa uczniów, organizacji posiłków i warunków sanitarnych w szkole;</p> <p>W16. opisuje procedurę prowadzenie profilaktyki chorób jamy ustnej;</p> <p>W17. zna ogólne zasady prowadzenia edukacji prozdrowotnej;</p> <p>W18. charakteryzuje proces pielęgnowania jako metodę pracy pielęgniarki szkolnej;</p> <p>W19. wyjaśnia zasadność stosowania procesu pielęgnowania w odniesieniu do ucznia, wychowanka, grupy rówieśniczej (klasy), całej społeczności szkolnej i lokalnej, w której funkcjonuje szkoła (placówka).</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U6. udzielać uczniom świadczeń zdrowotnych zgodnie z aktualnymi przepisami prawnymi oraz standardami obowiązującymi w środowisku nauczania i wychowania;</p> <p>U7. wykonywać, dokumentować i interpretować testy przesiewowe;</p> <p>U8. kierować postępowaniem poprzemiesiewowym;</p> <p>U9. przygotowywać uczniów do profilaktycznych badań lekarskich;</p> <p>U10. wykorzystywać wyniki testów przesiewowych oraz badań lekarskich w ocenie zdrowia i rozwoju ucznia;</p> <p>U11. prowadzić czynne poradnictwo wobec uczniów z problemami zdrowotnymi, społecznymi i szkolnymi oraz z chorobami przewlekłymi;</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>U12. współpracować z dyrektorem szkoły w zakresie zapewnienia warunków bezpieczeństwa uczniów;</p> <p>U13. prowadzić profilaktykę chorób jamy ustnej;</p> <p>U14. formułować różne rodzaje diagnoz pielęgniarskich w oparciu o zgromadzone informacje o uczniu i jego środowisku adekwatnych do rodzaju placówki oraz celu i zakresu diagnozowania.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. rozwija współpracę z uczniem/wychowankiem, jego rodzicami/opiekunami prawnymi, społecznością szkolną i lokalną;</p> <p>K2. wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę;</p> <p>K3. krytycznie analizuje swoją wiedzę i umiejętności oraz planuje samorozwój;</p> <p>K4. przestrzega praw pacjenta oraz tajemnicy zawodowej;</p> <p>K5. przejawia empatię w relacji z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi.</p>
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	<p>Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż pięcioletni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa; 2. posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania; 3. posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego.
Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	<p>Wykład – 8 godz.</p> <p>Zajęcia warsztatowe – 4 godz.</p> <p>Staż – 80 godz.</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

<p>Nakład pracy uczestnika kursu</p>	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 92 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład – 8 godz. • warsztaty – 4 godz. • zajęcia stażowe – 80 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 8 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie się do warsztatów – 2 godz. • przygotowanie się do zaliczenia modułu – 6 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 100 godz.</p>
<p>Stosowane metody dydaktyczne</p>	<p>Wykład, dyskusja dydaktyczna, metoda problemowa, praca w grupach, „burza mózgów”, pokaz z instruktążem, analiza indywidualnego przypadku. Zajęcia warsztatowe w grupach 8–12 osób. Staż w grupach 5–6-osobowych.</p>
<p>Stosowane środki dydaktyczne</p>	<p>Rzutnik multimedialny, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, algorytmy/standardy/procedury medyczne, pomoce i sprzęt do przeprowadzenia testów przesiewowych.</p>
<p>Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu</p>	<p>W zakresie wiedzy: Test składający się z 30 pytań jednokrotnego wyboru.</p> <p>W zakresie umiejętności: Sprawdzian praktyczny.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja 360 stopni – prowadzona przez wykładowcę, opiekuna stażu, oraz samoocena uczestnika kursu.</p>
<p>Warunki zaliczenia modułu</p>	<p>Obecność na wykładach.</p> <p>Obecność na zajęciach warsztatowych i stażu.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny z wykonania zadań na zajęciach warsztatowych, np.: sformułowanie diagnozy pielęgniarstwa i opracowanie planu opieki w oparciu o studium indywidualnego przypadku.</p> <p>Uzyskanie co najmniej 21 prawidłowych odpowiedzi z testu wiedzy.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny opiekuna stażu (warunki określono w wymogach stażowych).</p>

Treści modułu kształcenia	<p>1. Kompetencje pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania (wykład – 1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – definicja kompetencji i ich składowe <p>2. Zakres zadań pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania (wykład – 5 godz., warsztaty – 2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocena stanu zdrowia ucznia/wychowanka na podstawie obserwacji, wyników testów przesiewowych, profilaktycznych badań lekarskich i innych badań specjalistycznych: <ul style="list-style-type: none"> • rodzaje i terminy przeprowadzenia testów przesiewowych, • technika wykonywania testów przesiewowych, • prawidłowy zapis, interpretacja i udokumentowanie wyników testów przesiewowych, • postępowanie poprzęsiewowe; – opieka oraz czynne poradnictwo wobec uczniów z problemami zdrowotnymi, społecznymi i szkolnymi; – sprawowanie opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością; – udzielanie pomocy przedlekarskiej w przypadku nagłych zachorowań, urazów i zatruc; – doradztwo dla dyrektora szkoły w sprawie warunków bezpieczeństwa uczniów, organizacji posiłków i warunków sanitarnych w szkole; – prowadzenie profilaktyki chorób jamy ustnej (fluoryzacja oraz edukacja); – prowadzenie edukacji zdrowotnej. <p>3. Proces pielęgnowania w praktyce pielęgniarki szkolnej (wykład – 2 godz., warsztaty – 2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie procesu pielęgnowania oraz jego etapy; – techniki i metody gromadzenia danych o uczniu; – rodzaje diagnoz i zasady formułowania poprawnie diagnozy pielęgniarskiej (typy diagnoz); – planowanie opieki (formułowanie celów opieki, dobór metod pracy i formułowanie planu opieki); – realizacja planu opieki; – ocena efektów pracy.
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brosowska B., Mielczarek-Pankiewicz E.: <i>Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej</i>, t. II. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2008 2. Jodkowska M., Woynarowska B. (red.): <i>Testy przesiewowe u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym</i>. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2002

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Kilańska D.: <i>Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej</i>, t. I. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2008 4. Kawczyńska-Butrym Z.: <i>Diagnoza pielęgniarstwa</i>. PZWL, Warszawa 1999 5. Kawczyńska-Butrym Z.: <i>Rodzina-zdrowie-choroba</i>. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2001 6. Oblacińska A., Ostrenga W. (red.): <i>Standardy i metodyka pracy pielęgniarki i higienistki szkolnej</i>. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2003 7. Woynarowska B. (red.): <i>Zdrowie i szkoła</i>. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2000 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Akty normatywne i inne materiały źródłowe (odzwierciedlające aktualny stan prawny):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Załącznik nr 4) (Dz. U. 2013, poz. 1248) 2. Standardy w profilaktycznej opiece zdrowotnej nad uczniami sprawowanej przez pielęgniarkę lub higienistkę szkolną i lekarza podstawowej opieki zdrowotnej. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2003 3. Źródła internetowe: strona internetowa Ministerstwa Zdrowia – Matka i Dziecko – Medycyna Szkolna (http://www.mz.gov.pl), strona internetowa Instytutu Matki i Dziecka – Zakład Zdrowia Dzieci i Młodzieży: (http://www.imid.med.pl/pl/main-menu/dzialalnosc-kliniczna/zaklady/zaklady/zaklad-zdrowia-dzieci-i-mlodziezy)
Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	<p>Staż:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 60 godz. w gabinecie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w środowisku nauczania i wychowania, – 20 godz. w placówce POZ.

5.3. MODUŁ III

Nazwa modułu	PROMOCJA ZDROWIA I EDUKACJA ZDROWOTNA W ŚRODOWISKU NAUCZANIA I WYCHOWANIA
Cel kształcenia	Celem modułu jest przygotowanie pielęgniarki do prowadzenia promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej w środowisku nauczania i wychowania.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W20. omawia sytuację zdrowotną dzieci i młodzieży w Polsce w kontekście promocji zdrowia i profilaktyki;</p> <p>W21. charakteryzuje strategię międzynarodowej polityki zdrowotnej w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki;</p> <p>W22. wymienia zadania polityki zdrowotnej państwa polskiego wobec populacji dzieci i młodzieży;</p> <p>W23. zna koncepcję szkoły promującej zdrowie;</p> <p>W24. opisuje metodykę konstruowania programów promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej;</p> <p>W25. zna metodykę prowadzenia wychowania zdrowotnego wobec dzieci w zakresie: odżywiania, aktywności fizycznej, profilaktyki uzależnień, radzenia sobie ze stresem, dojrzewania płciowego, higieny pracy umysłowej, kształtowania zachowań w zakresie funkcjonowania psychospołecznego oraz bezpieczeństwa w codziennym funkcjonowaniu.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U15. różnicować pojęcia: edukacja zdrowotna, promocja zdrowia i profilaktyka I, II i III fazy, uwzględniając środowisko nauczania i wychowania;</p> <p>U16. określać potrzeby ucznia i środowiska szkolnego w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej;</p> <p>U17. przygotowywać materiały dydaktyczne niezbędne do prowadzenia edukacji zdrowotnej;</p> <p>U18. prowadzić doradztwo zdrowotne oraz zajęcia z wychowania zdrowotnego.</p> <p>U19. analizować i oceniać efektywność działań w edukacji zdrowotnej, podejmowanych przez pielęgniarkę szkolną;</p> <p>U20. współpracować w opracowywaniu lokalnych programów promocji zdrowia;</p> <p>U21. realizować programy edukacji zdrowotnej w środowisku nauczania i wychowania;</p> <p>U22. współpracować ze wszystkimi członkami społeczności szkolnej w procesie edukacji zdrowotnej uczniów.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. rozwija współpracę z uczniem/wychowankiem, jego rodzicami/opiekunami prawnymi, społecznością szkolną</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>i lokalną;</p> <p>K2. wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę;</p> <p>K3. krytycznie analizuje swoją wiedzę i umiejętności oraz planuje samorozwój;</p> <p>K4. przestrzega praw pacjenta oraz tajemnicy zawodowej;</p> <p>K5. przejawia empatię w relacji z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi.</p>
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	<p>Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż pięcioletni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa; 2. posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej dla pielęgniarek; 3. posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania; 4. posiadają ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne merytoryczne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień, tj. tytuł magistra promocji zdrowia
Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	<p>Wykład – 15 godz.</p> <p>Zajęcia warsztatowe – 5 godz.</p> <p>Staż – 30 godz.</p>
Nakład pracy uczestnika kursu	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 50 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład – 15 godz. • warsztaty – 5 godz. • zajęcia stażowe – 30 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 20 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie się do warsztatów – 10 godz. • przygotowanie się do zaliczenia modułu – 10 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 70 godz.</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<p>Wykład, dyskusja dydaktyczna, metoda problemowa, praca w grupach, „burza mózgów”, analiza indywidualnego przypadku. Zajęcia warsztatowe w grupach 8–12 osób. Staż w grupach 5–6-osobowych.</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH

Stosowane środki dydaktyczne	Rzutnik multimedialny, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, konspekty zajęć z wychowania zdrowotnego.
Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu	<p>W zakresie wiedzy: Test składający się z 20 pytań jednokrotnego wyboru.</p> <p>W zakresie umiejętności: Sprawdzian praktyczny</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja 360 stopni – prowadzona przez wykładowcę, opiekuna stażu, oraz samoocena uczestnika kursu.</p>
Warunki zaliczenia modułu	<p>Obecność na wykładach.</p> <p>Obecność na zajęciach warsztatowych i stażu.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny z wykonania zadań na zajęciach warsztatowych, np. opracowanie programu edukacji zdrowotnej.</p> <p>Uzyskanie co najmniej 14 prawidłowych odpowiedzi z testu wiedzy.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny opiekuna stażu (warunki określono w wymogach stażowych).</p>
Treści modułu kształcenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kierunki polityki zdrowotnej państwa i ich znaczenie dla przebiegu procesu promocji zdrowia w szkole (wykład – 2 godz.) <ul style="list-style-type: none"> – strategię działań międzynarodowej polityki zdrowotnej prowadzonej przez Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ) i Światową Organizację Zdrowia (WHO); – Narodowy Program Zdrowia jako podstawa działań w zakresie krajowej polityki zdrowotnej. 2. Sytuacja zdrowotna dzieci i młodzieży w Polsce w kontekście promocji zdrowia i profilaktyki (wykład – 2 godz.) <ul style="list-style-type: none"> – czynniki warunkujące stan zdrowia dzieci i młodzieży; – najczęstsze problemy zdrowotne dzieci i młodzieży w wieku szkolnym w Polsce; – zmiana struktury zachorowań dzieci i młodzieży jako wyznacznik działań z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki. 3. Promocja zdrowia w kontekście koncepcji szkoły promującej zdrowie (wykład – 6 godz.)

	<ul style="list-style-type: none"> – szkoły promujące zdrowie <ul style="list-style-type: none"> a) idea, b) zasady funkcjonowania; – szkolna edukacja zdrowotna <ul style="list-style-type: none"> a) definicja edukacji zdrowotnej, b) etapy i zasady prowadzenia edukacji; – zasady konstruowania programów promocji zdrowia <ul style="list-style-type: none"> a) etapy tworzenia programów, b) dobór metod i sposobów realizacji edukacji. <p>4. Metodyka prowadzenia wychowania zdrowotnego w szkole w wybranych zagadnieniach (wykład – 5 godz., warsztaty – 5 godz.)</p> <p>Konstruowanie konspektów zajęć w zakresie następującej tematyki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – racjonalnego odżywiania <ul style="list-style-type: none"> a) znaczenie odżywiania w prawidłowym rozwoju dzieci i młodzieży, b) piramida zdrowego odżywiania; – aktywność fizyczna w życiu ucznia <ul style="list-style-type: none"> a) rola ruchu w życiu człowieka, b) formy aktywności fizycznej adekwatne do wieku dziecka, c) ćwiczenia kształtujące prawidłową postawę, d) prawidłowe organizowanie czasu wolnego; – dojrzewanie płciowe <ul style="list-style-type: none"> a) różnice wynikające z odmienności płci, b) zasady higieny intymnej w okresie dojrzewania, c) najczęstsze problemy okresu dojrzewania, d) zachowania ryzykowne; – higiena osobista i higiena pracy umysłowej <ul style="list-style-type: none"> a) zasady codziennej pielęgnacji ciała, b) model „zdrowego dnia”, c) racjonalne sposoby uczenia się,
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> d) organizacja odrabiania lekcji, e) zasady racjonalnego odpoczywania oraz radzenia sobie ze stresem; – bezpieczeństwo w codziennym funkcjonowaniu ucznia <ul style="list-style-type: none"> a) bezpieczeństwo zabaw na świeżym powietrzu, b) zasady bezpiecznego korzystania ze sprzętu codziennego użytku, c) bezpieczna droga do szkoły, d) zasady związane z kontaktowaniem się z nieznanymi, e) bezpieczne korzystanie z komputera, f) zasady bezpieczeństwa w czasie wakacji; – profilaktyka chorób zakaźnych <ul style="list-style-type: none"> a) szczepienia ochronne jako profilaktyka swoista chorób zakaźnych, b) zasady bezpiecznych zachowań zdrowotnych.
<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Woynarowska B.: <i>Edukacja zdrowotna</i>. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012 2. Woynarowska B. (red.): <i>Profilaktyka w pediatrii</i>. PZWL, 2008 3. Piskorz-Ogórek K.: <i>Wybrane programy edukacji zdrowotnej w pediatrii</i>. Wydawnictwo Verlag Dashofer, Warszawa 2010 4. Brosowska B., Mielczarek-Pankiewicz E.: <i>Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej</i>, t. II. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2008 5. Oblacińska A., Ostrega W. (red.): <i>Standardy i metodyka pracy pielęgniarki i higienistki szkolnej</i>. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2003 6. Andruszkiewicz A., Banaszekiewicz M. (red.): <i>Promocja zdrowia – teoretyczne podstawy promocji zdrowia</i>, t. I. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2008 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Radzikowski A., Banaszekiewicz A. (red.): <i>Pediatrica podręcznik dla studentów pielęgniarstwa</i>. MediPage Sp. z o.o. 2008 2. Marianna Charzyńska-Gula (red.): <i>Środowiskowy program wychowania zdrowotnego w szkole podstawowej, gimnazjalnej, ponadgimnazjalnej. Założenia. Cele. Treści. Sposób Realizacji</i>. Katedra i Zakład Pielęgniarstwa

	<p>Społecznej Akademii Medycznej w Lublinie. Komisja Profilaktyki Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego. Lublin 1997</p> <p>Akty normatywne i inne materiały źródłowe (odzwierciedlające aktualny stan prawny):</p> <p>3. Źródła internetowe: strona internetowa Ministerstwa Zdrowia – Matka i Dziecko – Medycyna Szkolna (http://www.mz.gov.pl), strona internetowa Instytutu Matki i Dziecka – Zakład Zdrowia Dzieci i Młodzieży: (http://www.imid.med.pl/pl/main-menu/dzialalnosc-kliniczna/zaklady/zaklady/zaklad-zdrowia-dzieci-i-mlodziezy)</p>
<p>Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje</p>	<p>Staż:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 15 godz. gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w środowisku nauczania i wychowania (prowadzenie zajęć z wychowania zdrowotnego), – 15 godz. dział oświaty zdrowotnej powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej.

5.4. MODUŁ IV

Nazwa modułu	MEDYCYNĄ I HIGIENĄ SZKOLNĄ
Cel kształcenia	Celem modułu jest zapoznanie się z czynnikami środowiskowymi wpływającymi na rozwój i stan zdrowia ucznia.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W26. charakteryzuje czynniki wpływające na rozwój dziecka w wieku szkolnym;</p> <p>W27. omawia zaburzenia w stanie zdrowia i rozwoju dziecka w wieku szkolnym;</p> <p>W28. opisuje zagrożenia w środowisku szkolnym ucznia;</p> <p>W29. charakteryzuje zasady współpracy z dyrektorem placówki szkolnej, nauczycielami i rodzicami w zakresie eliminacji zagrożeń związanych ze zdrowiem ucznia;</p> <p>W30. wymienia zasady dotyczące oceny warunków higieniczno-sanitarnych i bezpieczeństwa pomieszczeń i otoczenia szkoły;</p> <p>W31. zna ogólne zasady prawidłowego wyposażenia w meble szkolne;</p> <p>W32. opisuje zasady prawidłowego żywienia i warunki żywienia zbiorowego;</p> <p>W33. wymienia kryteria kwalifikacji uczniów do zajęć wychowania fizycznego.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U23. identyfikować czynniki zagrażające zdrowiu dzieci;</p> <p>U24. wykrywać zaburzenia w rozwoju ucznia;</p> <p>U25. gromadzić informacje i formułować diagnozę pielęgniarską wobec uczniów z zaburzeniami w rozwoju somatycznym;</p> <p>U26. wspierać uczniów z zaburzeniami w rozwoju somatycznym;</p> <p>U27. ocenić stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń szkoły i otoczenia oraz prawidłowo redagować protokół pokontrolny;</p> <p>U28. doradzać dyrektorowi w zakresie zapewnienia odpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych i bezpieczeństwa pomieszczeń i otoczenia szkoły;</p> <p>U29. doradzać uczniom i ich rodzicom oraz dyrektorowi szkoły w zakresie prawidłowego żywienia.</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. rozwija współpracę z uczniem/wychowankiem, jego rodzicami/opiekunami prawnymi, społecznością szkolną i lokalną;</p> <p>K2. wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę;</p> <p>K3. krytycznie analizuje swoją wiedzę i umiejętności oraz planuje samorozwój;</p> <p>K4. przestrzega praw pacjenta oraz tajemnicy zawodowej;</p> <p>K5. przejawia empatię w relacji z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi.</p>
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	<p>Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż pięcioletni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, posiadają doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa; 2. posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania; 3. posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa epidemiologicznego; 4. posiadają ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień, tj. tytuł magistra zdrowia publicznego, podyplomowe studia w zakresie zdrowia publicznego, epidemiologii
Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	<p>Wykład – 10 godz.</p> <p>Zajęcia warsztatowe – 5 godz.</p> <p>Staż – 10 godz.</p>
Nakład pracy uczestnika kursu	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 25 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład – 10 godz. • warsztaty – 5 godz. • zajęcia stażowe – 10 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 10 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie się do warsztatów – 3 godz. • przygotowanie się do zaliczenia modułu – 7 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 35 godz.</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Stosowane metody dydaktyczne	Wykład, dyskusja dydaktyczna, metoda problemowa, praca w grupach, „burza mózgów”, pokaz z instruktażem, analiza indywidualnego przypadku. Zajęcia warsztatowe w grupach 8–12 osób. Staż w grupach 5–6-osobowych.
Stosowane środki dydaktyczne	Rzutnik multimedialny, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, pomoce i sprzęt do przeprowadzenia testów przesiewowych, tablica, flipchart.
Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu	W zakresie wiedzy: Test składający się z 20 pytań jednokrotnego wyboru. W zakresie umiejętności: Sprawdzian praktyczny. W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja 360 stopni – prowadzona przez wykładowcę, opiekuna stażu, oraz samoocena uczestnika kursu.
Warunki zaliczenia modułu	Obecność na wykładach. Obecność na zajęciach warsztatowych i stażu. Uzyskanie pozytywnej oceny z wykonania zadań na zajęciach warsztatowych, np. opracowanie planu wsparcia dla dziecka z zaburzeniami rozwoju somatycznego. Uzyskanie co najmniej 14 prawidłowych odpowiedzi z testu wiedzy. Uzyskanie pozytywnej oceny opiekuna stażu (warunki określono w wymogach stażowych).
Treści modułu kształcenia	<p>1. Czynniki wpływające na rozwój ucznia, wychowanka (wykład – 2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – czynniki endogenne; – czynniki egzogenne; – czynniki środowiskowe; – czynniki socjoekonomiczne, kulturowe i religijne; – czynniki warunkujące życie i dorastanie we współczesnym świecie. <p>2. Zaburzenia w rozwoju fizycznym i psychospołecznym dziecka w wieku szkolnym (wykład – 5 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – zaburzenia rozwoju fizycznego: niedobór masy ciała, nadwaga, otyłość, niskorosłość; – zaburzenia narządu wzroku: krótkowzroczność, astygmatyzm, zez, inne choroby i zaburzenia w rozwoju narządu wzroku; – zaburzenia w zakresie funkcjonowania narządu słuchu;

	<ul style="list-style-type: none"> – zaburzenia w obrębie narządu ruchu: boczne skrzywienie kręgosłupa, nadmierna kifoza piersiowa, płaskostopie, zniekształcenie statyczne kończyn dolnych, wiotkość wielostawowa, inne choroby i zaburzenia w rozwoju narządu ruchu; – nieprawidłowe ciśnienie tętnicze krwi; – fobia szkolna; – nadpobudliwość psychoruchowa; – zaburzenia koncentracji; – ADHD. <p>3. Zadania pielęgniarki w zakresie bezpieczeństwa w szkole (wykład – 3 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – definicja bezpieczeństwa i hierarchia potrzeb wg A. Masłowa; – współdziałanie z dyrektorem szkoły w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w szkole; – identyfikacja zagrożeń w otoczeniu szkolnym; – plan reagowania kryzysowego w szkole; – postępowanie w przypadku podejrzenia lub rozpoznania choroby zakaźnej; – postępowanie w przypadku wystąpienia zatrucia; – wypadki i urazy na terenie szkoły; – nadzór nad wyposażeniem apteczek pierwszej pomocy na terenie szkoły; – udzielanie pierwszej pomocy. <p>4. Warunki sanitarno-higieniczne pomieszczeń szkoły i otoczenia (warsztaty – 3 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – środowisko fizyczne: <ol style="list-style-type: none"> a) budynek szkoły, b) pomieszczenia higieniczno-sanitarne, c) mikroklimat pomieszczeń, d) ochrona przed hałasem, e) prawidłowe oświetlenie, f) szatnie ogólne i szatnie wychowania fizycznego (wf), g) pomieszczenia bloku żywieniowego; – stanowisko pracy ucznia:
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> a) meble szkolne ze szczególnym uwzględnieniem właściwego doboru stołów i krzeseł, b) pracownia komputerowa, c) warunki do rekreacji i wychowania fizycznego; <p>– organizacja procesu nauczania i wychowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) czas trwania lekcji, b) przerwy międzylekcyjne, c) liczba lekcji, d) rozkład lekcji. <p>5. Rola pielęgniarki w zakresie prawidłowego żywienia uczniów (warsztaty – 2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – zasady zdrowego żywienia; – prawidłowy jadłospis w stołówce szkolnej; – znaczenie urozmaicenia posiłków; – znaczenie pierwszego śniadania; – asortyment sklepików szkolnych i automatów.
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Oblacińska A., Ostrega W. (red.): <i>Standardy i metodyka pracy pielęgniarki i higienistki szkolnej</i>. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2003 2. Jodkowska M., Woynarowska B. (red.): <i>Testy przesiewowe u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym</i>. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2002 3. Woynarowska B., Małkowska A., Pułtorak M., Sokołowska M.: <i>Współdziałanie pracowników szkoły i pielęgniarki lub higienistki szkolnej</i>. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2003 4. Woynarowska B.: <i>Edukacja zdrowotna</i>. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012 5. Oblacińska A., Tabak I.: <i>Rola pielęgniarki szkolnej i nauczyciela wychowania fizycznego we wspieraniu młodzieży z nadwagą i otyłością</i>. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2006 6. Karczewski J.K. (red.): <i>Higiena podręcznik dla studentów pielęgniarstwa</i>. Wydawnictwo Czelej Sp. z o.o., Lublin 2002 7. Kawczyński M. (red.): <i>Żywność w zdrowiu i chorobie</i>. Wydawnictwo Help-Med., Kraków 2008 8. Jarosz M. (red.): <i>Praktyczny podręcznik dietetyki</i>. Instytut Żywności i Żywnienia, Warszawa 2010

	<p>9. Oblacińska A., Weker H.: <i>Profilaktyka otyłości u dzieci i młodzieży od urodzenia do dorosłości</i>. Wydawnictwo Help- Med. s. c., Warszawa 2008</p> <p>10. Jabłoński L., Karwat J.D.: <i>Podstawy epidemiologii ogólnej, epidemiologii chorób zakaźnych</i>. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2002</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>Akty normatywne i inne materiały źródłowe (odzwierciedlające aktualny stan prawny):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Załącznik nr 4) (Dz. U. 2013, poz. 1248, z późn. zm.) 2. Ustawa o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych (Dz. U 2007.181.1290, z późn. zm.) 3. Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U.2006.122.851, z późn. zm.) 4. Norma PN – EN 1729-1:2007 „Meble – Krzesła i stoły do instytucji edukacyjnych Część 1: Wymiary funkcjonalne” 5. Norma PN – EN 1729-2:2007 „Meble – Krzesła i stoły do instytucji edukacyjnych Część 2: Wymagania bezpieczeństwa i metody badań” 6. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U.2002.75.690, z późn. zm.) 7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U.2003.6.69, z późn. zm.) 8. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. 2014.177, tekst jednolity) 9. Strona internetowa Instytutu Żywności i Żywienia w Warszawie http://www.izz.waw.pl/ 10. Strona internetowa Głównego Inspektora Sanitarnego http://www.gis.gov.pl
<p>Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje</p>	<p>Staż:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 10 godz. dział higieny dzieci i młodzieży powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej

5.5. MODUŁ V

Nazwa modułu	KLINIKA CHORÓB I ZABURZEŃ ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ OPIEKA NAD UCZNIAMI PRZEWLEKLE CHORYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI
Cel kształcenia:	Celem modułu jest zapoznanie z najczęstszymi chorobami i zaburzeniami rozwojowymi występującymi u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W34. zna specyfikę najczęstszych chorób przewlekłych występujących u dzieci i młodzieży;</p> <p>W35. wymienia rodzaje zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży;</p> <p>W36. charakteryzuje zaburzenia zachowania i emocji;</p> <p>W37. wymienia najczęstsze typy niepełnosprawności występujących u dzieci;</p> <p>W38. zna schematy postępowania pielęgniarskiego w sytuacji urazów, wypadków i nagłych zachorowań;</p> <p>W39. opisuje procedury postępowania pielęgniarskiego wobec dzieci z najczęstszymi chorobami przewlekłymi występującymi w wieku szkolnym;</p> <p>W40. zna specyfikę zadań realizowanych wobec dziecka niepełnosprawnego;</p> <p>W41. charakteryzuje sposoby postępowania wobec uczniów z zaburzeniami rozwoju psychicznego oraz z zaburzeniami zachowania i emocji.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U30. uczestniczyć w terapii dziecka z chorobą przewlekłą, zaburzeniami psychicznymi oraz zaburzeniami zachowania;</p> <p>U31. podawać leki na zlecenie lekarza zgodnie z jej uprawnieniami;</p> <p>U32. udzielać pomocy i wsparcia uczniom z zaburzeniami zdrowia psychicznego;</p> <p>U33. organizować i realizować opiekę nad uczniami z różnymi rodzajami niepełnosprawności;</p> <p>U34. dokonywać wstępnej oceny urazu i nagłego zachorowania ucznia oraz zapewnić ciągłość opieki do czasu przekazania ucznia zespołowi ratownictwa medycznego lub rodzicom;</p> <p>U35. prowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową na podstawowym poziomie oraz zapewnić ciągłość opieki do czasu przybycia zespołu ratownictwa medycznego;</p> <p>U36. podawać leki bez zlecenia lekarskiego zgodnie z jej uprawnieniami;</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>U37. sprawować opiekę nad uczniami przewlekle chorymi w szkole i uczestniczyć w przygotowaniu ich do samoopieki i funkcjonowania ze schorzeniem przewlekłym;</p> <p>U38. współuczestniczyć z członkami społeczności szkolnej w działaniach na rzecz ucznia chorego i z ograniczoną sprawnością;</p> <p>U39. przygotowywać członków społeczności szkolnej do udzielania pierwszej pomocy uczniom, wychowankom po urazach, wypadkach.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. rozwija współpracę z uczniem/wychowankiem, jego rodzicami/opiekunami prawnymi, społecznością szkolną i lokalną;</p> <p>K2. wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę;</p> <p>K3. krytycznie analizuje swoją wiedzę i umiejętności oraz planuje samorozwój;</p> <p>K4. przestrzega praw pacjenta oraz tajemnicy zawodowej;</p> <p>K5. przejawia empatię w relacji z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi.</p>
<p>Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie</p>	<p>Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż pięcioletni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa; 2. posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania; 3. posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego dla pielęgniarek; 4. posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego; 5. posiadają specjalizację lekarską w dziedzinie pediatrii
<p>Wymagania wstępne</p>	<p>–</p>
<p>Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia</p>	<p>Wykład – 25 godz. Zajęcia warsztatowe – 10 godz. Staż 45 – godz.</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

<p>Nakład pracy uczestnika kursu</p>	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 80 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład 25 godz. • warsztaty – 10 godz. • zajęcia stażowe – 45 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 20 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie się do warsztatów – 5 godz. • przygotowanie się do zaliczenia modułu – 15 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 100 godz.</p>
<p>Stosowane metody dydaktyczne</p>	<p>Wykład, dyskusja dydaktyczna, metoda problemowa, praca w grupach, „burza mózgów”, pokaz z instruktążem, analiza indywidualnego przypadku. Zajęcia warsztatowe w grupach 8–12 osób. Staż w grupach 5–6-osobowych.</p>
<p>Stosowane środki dydaktyczne</p>	<p>Rzutnik multimedialny, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, algorytmy/standardy/procedury medyczne, pomoce i sprzęt do przeprowadzenia testów przesiewowych.</p>
<p>Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu</p>	<p>W zakresie wiedzy: Test składający się z 30 pytań jednokrotnego wyboru.</p> <p>W zakresie umiejętności: Sprawdzian praktyczny.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja 360 stopni – prowadzona przez wykładowcę, opiekuna stażu, oraz samoocena uczestnika kursu.</p>
<p>Warunki zaliczenia modułu</p>	<p>Obecność na wykładach.</p> <p>Obecność na zajęciach warsztatowych i stażu.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny z wykonania zadań na zajęciach warsztatowych, np. opracowanie planu wsparcia dla ucznia z zaburzeniami zachowania oraz jego opiekunów.</p> <p>Uzyskanie co najmniej 21 prawidłowych odpowiedzi z testu wiedzy.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny opiekuna stażu (warunki określono w wymogach stażowych).</p>

Treści modułu kształcenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Najczęstsze przewlekłe choroby wieku szkolnego (wykłady – 5 godz.) <ul style="list-style-type: none"> – choroby alergiczne; – nawracające zakażenia górnych dróg oddechowych; – cukrzyca młodzieńcza; – padaczka. 2. Klasyfikacja zaburzeń psychicznych u dzieci i młodzieży (wykłady – 1 godz.) <ul style="list-style-type: none"> – zaburzenia rozwoju psychicznego; – zaburzenia zachowania i emocji. 3. Zaburzenia rozwoju psychicznego (wykłady – 4 godz.) <ul style="list-style-type: none"> – zaburzenia rozwoju mowy i języka (zaburzenia artykulacji, ekspresji mowy, zaburzenia rozumienia mowy); – specyficzne zaburzenia rozwoju umiejętności szkolnych (zaburzenia czytania, umiejętności arytmetycznych); – specyficzne zaburzenia rozwoju funkcji motorycznych; – całościowe zaburzenia rozwojowe (autyzm, zespół Aspergera, zaburzenia hiperkinetyczne z towarzyszącym upośledzeniem umysłowym). 4. Zaburzenia zachowania i emocji (wykłady – 4 godz.) <ul style="list-style-type: none"> – zaburzenia hiperkinetyczne (zespoły nadpobudliwości ruchowej); – zaburzenia zachowania; – depresje; – próby samobójcze (przyczyny, strategia postępowania). 5. Dziecko niepełnosprawne w szkole (ze szczególnym uwzględnieniem mózgowego porażenia dziecięcego, niepełnosprawności ruchowej, intelektualnej i sensorycznej) (wykład – 4 godz., warsztaty – 3 godz.) <ul style="list-style-type: none"> – rodzaje niepełnosprawności; – specyfika zadań pielęgniarki szkolnej wobec uczniów niepełnosprawnych w zależności od rodzaju niepełnosprawności. 6. Opieka czynna pielęgniarki nad uczniami/wychowankami z najczęstszymi problemami zdrowotnymi (wykład – 3 godz., warsztaty – 3 godz.) <ul style="list-style-type: none"> – zadania pielęgniarki wobec ucznia z wadami postawy; – opieka nad dziećmi ze schorzeniami alergicznymi (astma, alergiczny nieżyt nosa, atopowe zapalenie skóry);
---------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> – program wsparcia dziecka z cukrzycą oraz jego rodziców; – zasady współpracy z rodzicami dzieci z zaburzeniami zachowania. <p>7. Diagnozowanie i postępowanie w urazach, nagłych wypadkach i zachorowaniach (wykład – 4 godz., warsztaty – 4 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – schematy postępowania w przypadku: <ul style="list-style-type: none"> a) zatrzymania akcji serca i oddychania, b) utraty przytomności, c) krwotoków, d) wstrząsu, e) zatruc, f) oparzeń, g) odmrożeń, h) porażenia prądem, piorunem, i) urazów czaszkowo-mózgowych, j) złamań, k) obecności ciał obcych: – postępowanie z uczniem po próbie samobójczej; – postępowanie z dzieckiem w nagłych objawach chorobowych: <ul style="list-style-type: none"> a) bóle brzucha, b) bóle głowy, c) bóle ucha, d) wymioty, e) podwyższona temperatura ciała.
<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Muscari M.E.: <i>Pediatrya i pielęgniarstwo pediatryczne</i>. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2005 2. Krawczyński M.: <i>Propedeutyka pediatrii</i>. PZWL, Warszawa 2003 3. Kaczmarski M., Piskorz-Ogórek K.: <i>Pediatrya i pielęgniarstwo pediatryczne. Wybrane zagadnienia</i>. Wyd. Help-Med., Kraków 2014

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Woynarowska B. (red.): <i>Propedeutyka w pediatrii</i>. PZWL, Warszawa 2008 5. Barczykowska E., Faleńczyk K. (red.): <i>Metoda studium przypadku w pielęgniarstwie pediatrycznym – wybrane zagadnienia z opieki nad dzieckiem w podstawowej opiece zdrowotnej</i>. Wyd. Continuo, Wrocław 2014 6. Oblacińska A., Ostrega W. (red.): <i>Standardy i metodyka pracy pielęgniarki i higienistki szkolnej</i>. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2003 7. Radzikowski A., Banaszekiewicz A. (red.): <i>Pediatrics podręcznik dla studentów pielęgniarstwa</i>. MediPage Sp. z o.o., 2008 8. Pawlaczyk B. (red.): <i>Zarys pediatrii</i>. PZWL, Warszawa 2005 9. Brosowska B., Mielczarek-Pankiewicz E.: <i>Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej</i>, t. II. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2008 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cytowska B., Winczura B., Stawarski A.: <i>Dziecko chore niepełnosprawne i z utrudnieniami w rozwoju</i>. Impuls, Kraków 2008 2. Michałowicz R.: <i>Mózgowe porażenie dziecięce</i>. PZWL, Warszawa 2001 3. Konieczny J. (red.): <i>Bezpieczeństwo dzieci w nagłych stanach zagrożenia zdrowotnego. Poradnictwo medyczne, pomoc psychologiczna i pedagogiczna</i>. Garmond Oficyna Wydawnicza, Poznań 2009 4. Woynarowska B. (red.): <i>Zdrowie i szkoła</i>. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2000 5. Oblacińska A., Tabak I.: <i>Rola pielęgniarki szkolnej i nauczyciela wychowania fizycznego we wspieraniu młodzieży z nadwagą i otyłością</i>. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2006
Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	<p>Staż :</p> <ul style="list-style-type: none"> – 15 godz. poradnia rehabilitacyjna, – 30 godz. gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkole specjalnej

5.6. MODUŁ VI

Nazwa modułu	PEDIATRIA SPOŁECZNA I OPIEKA NAD DZIEĆMI ORAZ MŁODZIEŻĄ Z WYBRANYMI CHOROBYMI CYWILIZACYJNYMI I PROBLEMAMI SPOŁECZNYMI
Cel kształcenia	Celem modułu jest przygotowanie pielęgniarki do współdziałania w profilaktyce chorób cywilizacyjnych oraz rozwiązywaniu problemów społecznych występujących u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W42. charakteryzuje choroby cywilizacyjne u dziecka w wieku szkolnym;</p> <p>W43. wyjaśnia specyfikę problemów/chorób społecznych występujących w wieku szkolnym;</p> <p>W44. charakteryzuje dziecko krzywdzone;</p> <p>W45. opisuje specyfikę problemu ciąży nieletnich;</p> <p>W46. omawia specyfikę zjawiska przemocy rówieśniczej w szkole;</p> <p>W47. wymienia cechy uczniów używających substancji psychoaktywnych;</p> <p>W48. zna standardy postępowania w sytuacji problemów/chorób społecznych.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U40. rozpoznać objawy choroby cywilizacyjnej, społecznej oraz problemów społecznych występujących u dzieci i młodzieży;</p> <p>U41. stosować standardy postępowania w sytuacji problemów/chorób społecznych;</p> <p>U42. rozpoznać symptomy świadczące o stosowaniu przemocy wobec dziecka;</p> <p>U43. rozpoznać charakterystyczne objawy u uczniów stosujących substancje psychoaktywne;</p> <p>U44. współuczestniczyć w terapii dziecka z chorobą społeczną i problemem społecznym;</p> <p>U45. współpracować z członkami społeczności szkolnej w działaniach na rzecz ucznia z chorobą społeczną i problemem społecznym;</p> <p>U46. współpracować z ośrodkiem pomocy społecznej, pracownikami ochrony zdrowia, stacją sanitarno-epidemiologiczną, samorządem lokalnym, organizacjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. rozwija współpracę z uczniem/wychowankiem, jego rodzicami/opiekunami prawnymi, społecznością szkolną i lokalną;</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>K2. wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę;</p> <p>K3. krytycznie analizuje swoją wiedzę i umiejętności oraz planuje samorozwój;</p> <p>K4. przestrzega praw pacjenta oraz tajemnicy zawodowej;</p> <p>K5. przejawia empatię w relacji z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi.</p>
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	<p>Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż pięcioletni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają, co najmniej jeden z warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa; 2. posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania; 3. posiadają specjalizację lekarską w dziedzinie pediatrii; 4. posiadają ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień, tj. tytuł magistra psychologii, tytuł magistra pedagogiki
Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	<p>Wykład – 21 godz.</p> <p>Zajęcia warsztatowe – 5 godz.</p> <p>Staż – 30 godz.</p>
Nakład pracy uczestnika kursu	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 56 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład – 21 godz. • warsztaty – 5 godz. • zajęcia stażowe – 30 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 14 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie się do warsztatów – 4 godz. • przygotowanie się do zaliczenia modułu – 10 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 70 godz.</p>
Stosowane metody dydaktyczne	<p>Wykład, dyskusja dydaktyczna, metoda problemowa, praca w grupach, „burza mózgów”, pokaz z instruktążem, analiza indywidualnego przypadku. Zajęcia warsztatowe w grupach 8–12 osób. Staż w grupach 5–6-osobowych.</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Stosowane środki dydaktyczne	Rzutnik multimedialny, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, algorytmy/standardy/procedury medyczne, pomoce i sprzęt do przeprowadzenia testów przesiewowych.
Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu	<p>W zakresie wiedzy: Test składający się z 20 pytań jednokrotnego wyboru.</p> <p>W zakresie umiejętności: Sprawdzian praktyczny.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja 360 stopni – prowadzona przez wykładowcę, opiekuna stażu, oraz samoocena uczestnika kursu.</p>
Warunki zaliczenia modułu	<p>Obecność na wykładach.</p> <p>Obecność na zajęciach warsztatowych i stażu.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny z wykonania zadań na zajęciach warsztatowych, np. opracowanie planu wsparcia ucznia z problemami społecznymi.</p> <p>Uzyskanie co najmniej 14 prawidłowych odpowiedzi z testu wiedzy.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny opiekuna stażu (warunki określono w wymogach stażowych).</p>
Treści modułu kształcenia	<p>1. Choroby społeczne i cywilizacyjne u dzieci i młodzieży (wykład – 2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – definicja choroby społecznej i cywilizacyjnej, najczęściej występujące choroby społeczne i cywilizacyjne w populacji dzieci i młodzieży; – czynniki chorobotwórcze. <p>2. Próchnica zębów jako problem społeczny (wykład – 2,5 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – istota próchnicy; – zasady profilaktyki próchnicy: <ol style="list-style-type: none"> a) codzienne czynności higieniczne w obrębie jamy ustnej, b) prowadzenie instruktażu higieny jamy ustnej ze szczególnym uwzględnieniem celowości jej utrzymania w dobrym stanie, c) technika szczotkowania zębów, d) rodzaj, rozmiar, przechowywanie i wymiana szczoteczki do zębów, e) pasty do zębów i inne preparaty i przybory do ich pielęgnacji, f) częstotliwość wizyt kontrolnych u lekarza dentysty,

	<p>g) rola żywienia w profilaktyce próchnicy zębów, h) zasady prowadzenia u uczniów szkół podstawowych grupowej profilaktyki próchnicy zębów metodą nadzorowanego szczotkowania zębów preparatami fluorkowymi.</p> <p>3. Choroby jamy ustnej (wykład – 0,5 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – paradontopatie u dzieci; – choroby błony śluzowej jamy ustnej. <p>4. Wypadki i urazy (wykład – 2 godz., warsztaty – 1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – zapobieganie wypadkom i urazom wśród dzieci i młodzieży; – najczęstsze wypadki i urazy występujące wśród dzieci i młodzieży; – hospitalizacja z powodu wypadków i urazów; – urazy lekkie leczone ambulatoryjnie; – rola pielęgniarki w zapobieganiu urazom i wypadkom. <p>5. Otyłość jako choroba społeczna (wykład – 2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocena stopni otyłości; – rodzaje otyłości – pierwotna i wtórna; – powikłania otyłości; – działania prewencyjne: stołówki szkolne, sklepiki, rola aktywności fizycznej w zapobieganiu powstawania otyłości. <p>6. Ryzyko związane z aktywności seksualną młodzieży (wykład – 2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – podstawowe pojęcia: aktywność seksualna, współżycie seksualne, popęd seksualny; – współżycie seksualne młodzieży; – nieletnie ciężarne, ryzyko niechcianej ciąży; – ryzyko zakażenia się chorobami przenoszonymi drogą płciową (zakażenie wirusem HIV, zakażenie innymi chorobami przenoszonymi drogą płciową). <p>7. Uzależnienia dzieci i młodzieży: palenie tytoniu, spożywanie alkoholu, używanie środków odurzających, uzależnienie od komputera (wykład – 4 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie, etiologia i klasyfikacja zjawisk patologicznych; – podział środków odurzających; – narkomania jako zjawisko patologiczne;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> – oznaki kontaktu dziecka z narkotykami; – alkoholizm jako choroba społeczna; – terapia uzależnień; – programy przeciwdziałania uzależnieniom; – współpraca w zakresie terapii uzależnień. <p>8. Dziecko krzywdzone (wykład – 3 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – definicja i kryteria ryzyka zespołu dziecka krzywdzonego; – formy przemocy – przemoc fizyczna, maltretowanie psychiczne (emocjonalne), wykorzystanie seksualne, zaniedbywanie; – rozpoznawanie oznak przemocy; – współpraca pielęgniarki szkolnej z pedagogiem, psychologiem szkolnym, ośrodkiem pomocy społecznej, lekarzem POZ, pielęgniarką POZ w zakresie przeciwdziałania przemocy; – postępowanie pielęgniarki szkolnej w przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka. <p>9. Zjawisko agresji, przemocy (przemoc rówieśnicza) w szkole (wykład – 2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – definicja przemocy; – rozmiary zjawiska przemocy w szkole w Polsce; – działania podejmowane w celu przeciwdziałania przemocy. <p>10. Diagnozowanie chorób społecznych i problemów społecznych występujących w wieku szkolnym (warsztaty – 1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – diagnoza ucznia; – diagnoza klasy; – diagnoza szkoły. <p>11. Sprawowanie opieki czynnej nad uczniami z chorobami/problemami społecznymi (wykład – 1 godz., warsztaty – 3 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – zasady prowadzenia wywiadu z uczniem, rodzicami lub wywiadu środowiskowego w domu ucznia; – planowanie i prowadzenie specyficznych, dostosowanych do problemów społecznych ucznia form edukacji zdrowotnej.
--	--

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu

Literatura podstawowa:

1. Kawczyńska-Butrym Z.: *Rodzina-zdrowie-choroba*. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2001
2. Kubicka K., Kawalec W. (red.): *Pediatrics. Podręcznik dla studentów*. PZWL, Warszawa 2006
3. Nowicka A.: *Psychospołeczna integracja dzieci przewlekle chorych w szkole podstawowej*. Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2001
4. Popielarska A., Popielarska M. (red.): *Psychiatria wieku rozwojowego*. PZWL, Warszawa 2000
5. Dimoff T., Carper S.: *Jak rozpoznać, czy dziecko sięga po narkotyki*. ELMA BOOKS, Warszawa 1993
6. Barczykowska E., Faleńczyk K. (red.): *Metoda studium przypadku w pielęgniarstwie pediatrycznym – wybrane zagadnienia z opieki nad dzieckiem w podstawowej opiece zdrowotnej*. Wyd. Continuo, Wrocław 2014
7. Woynarowska B., Jodkowska M.: *Problemy zdrowotne uczniów w Polsce i propozycje ich rozwiązań*. Zdrowie Publiczne, 1998, 2: 81–85
8. Kaczmarek M., Piskorz-Ogórek K.: *Pediatrics i pielęgniarstwo pediatryczne. Wybrane zagadnienia*. Wyd. Help-med., Kraków 2014
9. Krawczyński M.: *Propedeutyka pediatrii*. PZWL, Warszawa 2009

Literatura uzupełniająca:

1. Woynarowska B. (red.): *Zdrowie i szkoła*. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2000
2. Oblacińska A., Ostrega W. (red.): *Standardy i metodyka pracy pielęgniarki i higienistki szkolnej*. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2003
3. Woynarowska B. (red.): *Profilaktyka w pediatrii*. PZWL, Warszawa 2008
4. Pawlaczyk B. (red.): *Zarys pediatrii*. PZWL, Warszawa 2005
5. Szymborski J., Szamotowska K., Sito A. (red.): *Zdrowie naszych dzieci. Zróżnicowanie szans*. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2000
6. Oblacińska A., Woynarowska B.: *Profilaktyczne badania lekarskie i inne zadania lekarza w podstawowej opiece zdrowotnej nad uczniami*. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 2002
7. Woynarowska B., Staniaszek M., Pułtorak M., Wojciechowska A.: *Uczeń a narkotyki. Jak zapobiec i pomóc*. Instytut Matki i Dziecka, Warszawa 1991
10. Woynarowska B., Jodkowska M. (red.): *Nastolatek też jest ważny, problemy zdrowotne młodzieży, Poradnik dla lekarzy*. Warszawa 1995

11. Szymańczak J. (red.): *Zdrowie dzieci i młodzieży. Wybrane zagadnienia*. Studia BAS, Nr 2 (38), 2014
12. Jędrzejko M., Strzała D.: *Człowiek i uzależnienia*. ASPRA-JR, Warszawa 2010
13. Domżał-Drzewiecka R., Ścibol A., Kaźmierak H.: *Uzależnienia a rodzina*. Makmed, Lublin 2008
14. Muscari M.E.: *Pediatrics i pielęgniarstwo pediatryczne*. Czelej, Lublin 2005

Akty normatywne i inne materiały źródłowe (odzwierciedlające aktualny stan prawny):

1. Ministerstwo Zdrowia: Postępowanie zapobiegawcze i Diagnostyczne w Przypadkach Zakażenia HIV i zachorowania AIDS. Obowiązujące standardy dla pracowników medycznych. Krajowe Centrum ds. AIDS, Warszawa 2002
2. Konwencja o Prawach Dziecka, 1999-09-02 (Dz. U. 2000 Nr 2, poz. 11)
3. Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z dnia 31 marca 2009 r.)
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Załącznik nr 4) (Dz. U. 2013, poz. 1248)
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. 2009, nr 139, poz. 1133)
6. Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005 Nr 179, poz. 1485)
7. Uchwała Rady Ministrów z 8 lipca 2014 r. w sprawie przyjęcia Rządowego Programu na lata 2014–2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”
8. Źródła internetowe: strona internetowa Ministerstwa Zdrowia – Matka i Dziecko – Medycyna Szkolna (<http://www.mz.gov.pl>), strona internetowa Instytutu Matki i Dziecka – Zakład Zdrowia Dzieci i Młodzieży –(<http://www.imid.med.pl/pl/main-menu/dzialalnosc-kliniczna/zaklady/zaklady/zaklad-zdrowia-dzieci-i-mlodziezy>), strona internetowa Ministerstwa Edukacji Narodowej – Departament Informacji i Promocji, strona Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy
9. Głos Pedagogiczny, styczeń 2014 (55), kwiecień 2014 (58)
10. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku: Przemoc wobec dzieci i młodzieży w środowisku wiejskim i rodzinnym – skala zjawiska w województwie podlaskim
11. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku: Problematyka uzależnień wśród dzieci i młodzieży – skala zjawiska w województwie podlaskim

Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	Staż: <ul style="list-style-type: none"> - 15 godz. ośrodek leczenia uzależnień, - 15 godz. szpitalny oddział ratunkowy dla dzieci (<i>w przypadku braku SOR-u dziecięcego dopuszcza się SOR o profilu ogólnym</i>).
---	---

5.7. MODUŁ VII

Nazwa modułu	WYBRANE ELEMENTY PSYCHOLOGII ROZWOJOWEJ DZIECI I MŁODZIEŻY
Cel kształcenia	Celem modułu jest zapoznanie z prawidłowym rozwojem psychicznym ucznia/wychowanka oraz metodami udzielania wsparcia.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W49. charakteryzuje stadia rozwoju psychicznego ucznia, wychowanka;</p> <p>W50. definiuje pojęcie „zdrowie psychiczne”;</p> <p>W51. zna różne zachowania i sytuacje, które wynikają z rozwoju psychicznego ucznia/wychowanka;</p> <p>W52. opisuje zaburzenia komunikacji w różnych relacjach z udziałem ucznia, wychowanka i ich konsekwencje dla jego zdrowia;</p> <p>W52. charakteryzuje techniki komunikowania się z uczniem adekwatne do jego wieku i rozwoju;</p> <p>W54. zna wybrane psychospołeczne problemy niepełnosprawności i rehabilitacji ucznia, wychowanka;</p> <p>W55. charakteryzuje problemy niedostosowania społecznego;</p> <p>W56. zna zasady współpracy z pedagogiem szkolnym, psychologiem szkolnym.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U47. identyfikować uczniów z problemami społecznymi i szkolnymi;</p> <p>U48. nawiązywać prawidłowy kontakt z uczniem, wychowankiem;</p> <p>U49. dobrać właściwy sposób komunikowania się adekwatny do sytuacji;</p> <p>U50. formułować różne rodzaje diagnoz pielęgniarstkich w oparciu o zgromadzone informacje o uczniu i jego środowisku adekwatnych do rodzaju placówki oraz celu i zakresu diagnozowania;</p> <p>U51. udzielać wsparcia uczniom, wychowankom z problemami psychospołecznymi;</p> <p>U52. współdziałać z psychologiem, pedagogiem szkolnym oraz społecznością szkolną na rzecz zdrowia ucznia;</p> <p>U53. stosować elementy podstawowej pomocy psychologicznej w pracy z uczniem, wychowankiem.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. rozwija współpracę z uczniem/wychowankiem, jego rodzicami/opiekunami prawnymi, społecznością szkolną i lokalną;</p> <p>K2. wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę;</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPŁOMOWEGO PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>K3. krytycznie analizuje swoją wiedzę i umiejętności oraz planuje samorozwój;</p> <p>K4. przestrzega praw pacjenta oraz tajemnicy zawodowej;</p> <p>K5. przejawia empatię w relacji z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi.</p>
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż pięcioletni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz posiadają ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień, tj. tytuł magistra psychologii.
Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	<p>Wykład – 10 godz.</p> <p>Zajęcia warsztatowe – 5 godz.</p> <p>Staż – 15 godz.</p>
Nakład pracy uczestnika kursu	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 30 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład – 10 godz. • warsztaty – 5 godz. • zajęcia stażowe – 15 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 15 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie się do warsztatów – 5 godz. • przygotowanie się do zaliczenia modułu – 10 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 45 godz.</p>
Stosowane metody dydaktyczne	Wykład, dyskusja dydaktyczna, metoda problemowa, praca w grupach, „burza mózgów”, pokaz z instruktążem, analiza indywidualnego przypadku. Zajęcia warsztatowe w grupach 8–12 osób. Staż w grupach 5–6-osobowych.
Stosowane środki dydaktyczne	Komputer (laptop), rzutnik multimedialny, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, tablica, flipchart.

Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu	<p>W zakresie wiedzy: Test składający się z 20 pytań jednokrotnego wyboru.</p> <p>W zakresie umiejętności: Sprawdzian praktyczny.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja 360 stopni – prowadzona przez wykładowcę, opiekuna stażu, oraz samoocena uczestnika kursu.</p>
Warunki zaliczenia modułu	<p>Obecność na wykładach.</p> <p>Obecność na zajęciach warsztatowych i stażu.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny z wykonania zadań na zajęciach warsztatowych, np. opracowanie planu wsparcia rozwoju psychospołecznego ucznia.</p> <p>Uzyskanie co najmniej 14 prawidłowych odpowiedzi z testu wiedzy.</p> <p>Uzyskanie pozytywnej oceny opiekuna stażu (warunki określono w wymogach stażowych).</p>
Treści modułu kształcenia	<p>1. Pojęcie rozwoju i definicje rozwoju (wykład – 1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie rozwoju i jego geneza; – pojęcie rozwoju psychicznego i sposoby jego ujmowania. <p>2. Charakterystyka okresów rozwojowych (wykład – 2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – okres płodowy; – okres noworodkowy; – okres niemowlęcy, – okres poniemowlęcy; – okres przedszkolny; – okres szkolny; – okres dorastania. <p>3. Znaczenie wczesnych doświadczeń i ich wpływ na późniejsze życie (warsztaty – 2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – akceptacja ze strony rodziców; – wpływ przemocy na stan zdrowia psychicznego w dorosłym życiu; – wychowanie w rodzinie dysfunkcyjnej;

	<ul style="list-style-type: none"> – wychowanie w rodzinie niepełnej; – wychowanie w rodzinie z problemem alkoholowym; – doświadczenia z dzieciństwa a otyłość. <p>4. Okresy krytyczne w rozwoju (wykład – 2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – pojęcie kryzysu w rozwoju człowieka; – kryzys w 5.–6. roku życia; – kryzys w 8.–10. roku życia; – kryzys w 13.–15. roku życia; – kryzys w 17.–19. roku życia. <p>5. Dojrzałość szkolna (wykład – 2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – dojrzałość umysłowa; – dojrzałość społeczna; – dojrzałość fizyczna; – dojrzałość emocjonalna; – badanie dojrzałości szkolnej; – charakterystyka dziecka dojrzałego do podjęcia nauki szkolnej. <p>6. Prawidłowości rozwoju w zakresie sfery emocjonalnej, społecznej, moralnej, osobowości i poznawczej (wykład – 3 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – czynniki rozwoju psychicznego; – zaspokajanie potrzeb bezpieczeństwa, uznania społecznego, przynależności jako warunki prawidłowego rozwoju emocjonalnego; – rozwój społeczny: <ul style="list-style-type: none"> a) integrowanie z grupą rówieśniczą, b) jednostka w grupie; – stadia rozwoju moralnego: <ul style="list-style-type: none"> a) anomia, b) heteronomia, c) socjalizacja moralna,
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> d) autonomia moralna; – kształtowanie typów i cech osobowości na poszczególnych etapach rozwoju; – rozwój procesów poznawczych:<ul style="list-style-type: none"> a) spostrzeganie, b) uwaga, c) pamięć, d) mowa, e) myślenie. 7. Zabawa w rozwoju dziecka (warsztaty – 1 godz.)<ul style="list-style-type: none"> – ogólna charakterystyka zabawy:<ul style="list-style-type: none"> a) zabawy naśladowcze, b) zabawy konstrukcyjne, c) zabawy tematyczne; – zabawa wyznacznikiem zrozumienia przez dziecko społecznych ról dorosłych. 8. Współpraca z rodzicami/opiekunami oraz społecznością szkolną w zakresie wspierania rozwoju psychospołecznego ucznia (warsztaty – 2 godz.)<ul style="list-style-type: none"> – współpraca z rodzicami/opiekunami ucznia; – współpraca z dyrektorem szkoły/ placówki oświatowej; – współpraca z pedagogiem szkolnym; – współpraca z psychologiem szkolnym; – współpraca z wychowawcami/nauczycielami; – współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną; – współpraca z organizacjami działającymi na rzecz zdrowia uczniów.
--	---

Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Faber A., Mazalish E., <i>Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły</i>. Media Rodzina, Poznań 2013 2. Gordon T., <i>Wychowanie bez porażek</i>. Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 2014 3. Pilecka W., <i>Psychologia zdrowia dzieci i młodzieży</i>. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2011 4. Bee H.: <i>Psychologia rozwoju człowieka</i>. Wydawnictwo Zysk S-ka, Poznań 2004 5. Formański J.: <i>Psychologia środowiskowa</i>. PZWL, Warszawa 2004 6. Woynarowska B. (red.): <i>Środowisko psychospołeczne szkoły a zdrowie i zachowania zdrowotne uczniów w Polsce</i>. Instytut Matki i Dziecka i Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2003 7. Matczak A.: <i>Zarys psychologii rozwoju.</i>, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 2003 8. Jarosz E., Nowak A.: <i>Dzieci ofiary przemocy w rodzinie</i>. Rzecznik Praw Dziecka, Warszawa 2012 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Birch A., Malim T.: <i>Psychologia rozwojowa w zarysie. Od niemowlęctwa do dorosłości</i>. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2001 2. Nowicka A.: <i>Psychospołeczna integracja dzieci przewlekle chorych w szkole podstawowej</i>. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2001 3. Woynarowska B. (red.): <i>Edukacja zdrowotna podręcznik akademicki</i>. PWN, Warszawa 2007 4. Cytowska B., Winczura B.: <i>Dziecko z zaburzeniami rozwoju</i>. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2006 5. Cytowska B., Winczura B., Stawarski A. (red.): <i>Dziecko chore, niepełnosprawne i z utrudnieniami rozwoju</i>. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2013
Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje	<p>Staż:</p> <p>– 15 godz. w poradni psychologiczno-pedagogicznej</p>

5.8. MODUŁ VIII

Nazwa modułu	WYBRANE ELEMENTY SOCJOLOGII ZDROWIA I CHOROBY
Cel kształcenia	Celem modułu jest poznanie społecznych uwarunkowań zdrowia ucznia, zrozumienie problemów dziecka chorego i społecznych reakcji na chorobę.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W57. zna ogólny aspekt społecznych uwarunkowań zdrowia ucznia;</p> <p>W58. charakteryzuje rolę dziecka w rodzinie;</p> <p>W59. omawia rodzinę i jej związki ze zdrowiem i chorobą;</p> <p>W60. opisuje funkcje rodziny oraz dysfunkcyjność i jej wpływ na zdrowie dzieci oraz opiekę nad chorym dzieckiem;</p> <p>W61. omawia szkołę jako środowisko i system społeczny;</p> <p>W62. charakteryzuje cechy grupy rówieśniczej.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U54. określać społeczne uwarunkowania zdrowia ucznia;</p> <p>U55. sformułować diagnozę ucznia, mając na uwadze miejsce dziecka w rodzinie w aspekcie społecznym;</p> <p>U56. określić znaczenie rodziny i jej wpływ na zdrowie ucznia;</p> <p>U57. ocenić możliwości rodziny w zakresie realizacji funkcji, ocenić zakres dysfunkcyjności rodziny, uwzględniając jej wpływ na zdrowie dzieci i opiekę nad dzieckiem przewlekle chorym.</p> <p>U58. rozumieć szkołę jako środowisko i system społeczny, w którym funkcjonuje uczeń (jako jednostka społeczna) oraz jego wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne uczniów.</p> <p>U59. określić, kto tworzy grupę rówieśniczą, jakie panują w niej wzorce zachowań i kontrola społeczna oraz jakie są związki ze zdrowiem i chorobą;</p> <p>U60. udzielić profesjonalnej pomocy rodzinie, która wychowuje dziecko niepełnosprawne;</p> <p>U61. analizować podstawowe relacje występujące w szkole (uczeń–uczeń, uczeń–nauczyciel, nauczyciel–nauczyciel, uczeń–rodzic, rodzic–nauczyciel, pielęgniarka–nauczyciel);</p> <p>U62. planować strategię działania pielęgniarskiego opierając się na wiedzy na temat związków ucznia z jego grupą koleżeńską/rówieśniczą;</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>U63. udzielać wsparcia społecznego w zależności od problemów, jakie występują u ucznia.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. rozwija współpracę z uczniem/wychowankiem, jego rodzicami/opiekunami prawnymi, społecznością szkolną i lokalną;</p> <p>K2. wykazuje odpowiedzialność za wykonywaną pracę;</p> <p>K3. krytycznie analizuje swoją wiedzę i umiejętności oraz planuje samorozwój;</p> <p>K4. przestrzega praw pacjenta oraz tajemnicy zawodowej;</p> <p>K5. przejawia empatię w relacji z uczniem i jego rodzicami/opiekunami prawnymi.</p>
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	<p>Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż pięcioletni staż zawodowy w przedmiotowej dziedzinie, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa; 2. posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania; 3. posiadają ukończone studia wyższe na kierunku mającym zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień, tj. tytuł magistra socjologii, tytuł magistra pedagogiki
Wymagania wstępne	–
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	<p>Wykład – 10 godz.</p> <p>Zajęcia warsztatowe – 5 godz.</p> <p>Staż – 35 godz.</p>
Nakład pracy uczestnika kursu	<p>Udział w zajęciach (godziny kontaktowe): 50 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykład – 10 godz. • warsztaty – 5 godz. • zajęcia stażowe – 35 godz. <p>Praca własna uczestnika kursu: 10 godz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie się do warsztatów – 5 godz. • przygotowanie się do zaliczenia modułu – 5 godz. <p>Łącznie nakład pracy uczestnika kursu: 60 godz.</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Stosowane metody dydaktyczne	Wykład, pogadanka, dyskusja dydaktyczna, metoda problemowa, praca w grupach, „burza mózgów”, pokaz z instruktążem, analiza indywidualnego przypadku. Zajęcia warsztatowe w grupach 8–12 osób. Staż w grupach 5–6-osobowych.
Stosowane środki dydaktyczne	Rzutnik multimedialny, sprzęt do odtwarzania nośników elektronicznych, algorytmy/standardy/procedury medyczne, pomoce i sprzęt do przeprowadzenia testów przesiewowych.
Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu	W zakresie wiedzy: Test składający się z 20 pytań jednokrotnego wyboru. W zakresie umiejętności: Sprawdzian praktyczny. W zakresie kompetencji społecznych: Obserwacja 360 stopni – prowadzona przez wykładowcę, opiekuna stażu, oraz samoocena uczestnika szkolenia.
Warunki zaliczenia modułu	Obecność na wykładach. Obecność na zajęciach warsztatowych i stażu. Uzyskanie pozytywnej oceny z wykonania zadań na zajęciach warsztatowych, np. formułowanie diagnozy społecznej rodziny. Uzyskanie co najmniej 14 prawidłowych odpowiedzi z testu wiedzy. Uzyskanie pozytywnej oceny opiekuna stażu (warunki określono w wymogach stażowych).
Treści modułu kształcenia	<p>1. Ogólny aspekt społecznych uwarunkowań zdrowia ucznia (wykłady – 2 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – znaczenie i wartość rodziny; – rodzina jako wartość; – cykle życia rodziny; – rodzina i jej wartość w ochronie zdrowia i opiece nad człowiekiem chorym; – funkcje rodziny; – czynniki oddziałujące na realizację funkcji opiekuńczej. <p>2. Rodzina i jej związki ze zdrowiem i chorobą (wykłady – 1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – rodzinne występowanie chorób; – struktura rodziny i sytuacja bytowa jako czynniki ryzyka występowania chorób;

	<ul style="list-style-type: none"> – rozwarstwienie społeczeństwa i wzrost sfery ubóstwa gospodarstw domowych; – bezrobocie; – rodzice emigrujący za granicę w celach zarobkowych a problemy ich dzieci; – niski poziom wykształcenia rodziców; – wydłużenie czasu pracy części rodziców; – rodziny niewydolne wychowawczo, z różnorodną patologią społeczną. <p>3. Dziecko w rodzinie (wykłady – 1 godz., warsztaty – 1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – wpływ postaw rodzicielskich na zachowanie i rozwój osobowości dzieci; – związki rodziny i zdrowia; – potrzeby realizowane w rodzinie; – rodzice jako partnerzy interakcji społecznych dziecka; – rodzina jako środowisko wychowawcze; – założenia i realne możliwości rodzinnego modelu wychowania; – niezbędne modyfikacje w wychowaniu w aspekcie następujących po sobie etapów rozwojowych dziecka; – systemy pedagogiczne wychowania; – konsekwencje kar i nagród w wychowaniu; – zasady komunikacji w rodzinie; – normy i role w rodzinie; – wydolność opiekuńcza rodziny zorientowana na ucznia zdrowego i chorego; – system wsparcia i pomocy dziecku w rodzinie; – miejsce pracy; – podstawowe zasady higieny pracy; – organizacja czasu wolnego; – sen; – zaspokajanie innych specyficznych potrzeb uczniów; – współdziałanie szkoły z rodzicami; – poszukiwanie rozwiązań i modeli współdziałania. <p>4. Dziecko niepełnosprawne, chore w rodzinie (wykłady – 1 godz., warsztaty – 1 godz.)</p>
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> – społeczne konsekwencje choroby dziecka – ucznia, wychowanka; – konsekwencje choroby, niepełnosprawności – ujęcie indywidualne; – postawy wobec osób chorych i niepełnosprawnych; – konsekwencje choroby dziecka dla rodziny; – bariery społeczne występujące w codziennym życiu; – bariery architektoniczne; – nieprzystosowanie urządzeń komunalnych dla potrzeb niepełnosprawnych; – brak rodzinnego i społecznego zrozumienia dla odmienności osób niepełnosprawnych; – rola szkoły integracyjnej w akceptacji odmienności i niepełnosprawności innych; – społeczne systemy wsparcia, grupy samopomocy i ich znaczenie w praktyce pielęgniarstwa; – formy pomocy rodzinie z dzieckiem niepełnosprawnym (formy materialne, organizacyjne). <p>5. Szkoła jako środowisko i system społeczny (wykłady – 1 godz., warsztaty – 1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – funkcjonowanie ucznia jako jednostki społecznej w środowisku szkoły; – środowisko społeczne szkoły i jego wpływ na zdrowie psychiczne uczniów i nauczycieli; – klimat szkoły i satysfakcja uczniów ze szkoły; – satysfakcja z pracy i problemy zdrowotne nauczycieli; – demokracja i samorządność w szkole; – warunki jedności; – warunki partycypacji (powszechność, dobrowolność, cykliczność, aktywność); – warunki poszanowania; – dogmat „zaczynania od siebie”. <p>6. Grupa rówieśnicza: wzorce zachowań, charakterystyka więzi i kontroli społecznej w grupie; związki ze zdrowiem i chorobą (wykłady – 1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – klasa jako przykład grupy rówieśniczej; – przykłady więzi panujących w klasie; – sposoby kontroli społecznej w klasie (rola lidera, gospodarza, wychowawcy klasy); – pierwotność i wtórność grup rówieśniczych; – mechanizmy oddziaływania grupy rówieśniczej;
--	--

- wzorce zachowań w grupie rówieśniczej;
- zjawiska pozytywne w grupach rówieśniczych, np. funkcje wychowawcze, postawy aktywności;
- zaspokajanie aspiracji, potrzeb emocjonalnych, współzawodnictwo, rozbudzanie zainteresowań, wypełnianie wolnego czasu;
- zjawiska negatywne w grupach rówieśniczych, np. kontrola i wymuszanie zachowań w grupie rówieśniczej;
- związki grupy rówieśniczej ze zdrowiem i chorobą:
  - a) zachowanie prozdrowotne w grupach formalnych i nieformalnych: sportowe, kulturowe, artystyczne, harcerskie, rówieśniczy edukator zdrowia, rówieśnicze grupy wsparcia,
  - b) zachowania niekorzystne dla zdrowia wynikające z grupy rówieśniczej jako źródła nieprzystosowania społecznego: picie alkoholu, palenie tytoniu, zażywanie substancji psychoaktywnych, przemoc.

7. Analiza podstawowych relacji występujących w szkole (uczeń–uczeń, uczeń–nauczyciel, nauczyciel–nauczyciel) (wykłady – 1 godz., warsztaty – 1 godz.)

- partnerstwo w relacjach;
- atmosfera relacji;
- kompetencje w relacjach;
- czynniki determinujące relacje:
  - a) czynniki pozytywne,
  - b) czynniki negatywne,
  - c) czynniki indywidualne,
  - d) czynniki środowiskowe,
  - e) gry w relacjach,
  - f) skuteczność dialogu w relacjach,
  - g) blokady utrudniające dobre relacje,
  - h) konflikty,
  - i) współdziałanie,
  - j) władza w relacjach,
  - k) uczniowie trudni,
  - l) źródła problemów w relacjach,

	<p>m) słowo w relacjach;</p> <ul style="list-style-type: none"> – znaczenie relacji w wychowaniu zdrowotnym: <ul style="list-style-type: none"> a) kanały informacyjne, b) metody i techniki wychowawcze. <p>8. Wsparcie społeczne a problemy ucznia (wykłady – 2 godz., warsztaty – 1 godz.)</p> <ul style="list-style-type: none"> – wsparcie Ja-Ty-My; – funkcjonowanie psychospołeczne uczniów dyslektycznych; – odkrywanie niepełnosprawności sensorycznej; – psychospołeczne komponenty nieprzystosowania; – różnice w stanie zdrowia i rozwoju uczniów; – zjawisko depresji u uczniów; – niska samoocena uczniów; – zachowanie ryzykanckie i problemowe; – szkolne grupy wsparcia: <ul style="list-style-type: none"> a) grupy wsparcia szkolnego, b) grupy wsparcia rodzinnego, c) grupy wsparcia rówieśniczego, d) grupy wsparcia wolontariuszy, e) grupy wsparcia jednostkowego.
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Filipczuk H.: <i>Zapobiegamy trudnościom i niepowodzeniom szkolnym</i>. IWZZ, Warszawa 1985 2. Kargulowa A.: <i>Dlaczego dzieci nie lubią szkoły</i>. WSiP, Warszawa 1991 3. Kawczyńska-Butrym Z., Charzyńska-Gula M.: <i>Wybrane elementy diagnozy pielęgniarstwa w medycynie szkolnej</i>. CEM, Warszawa 1997 4. Kawczyńska-Butrym Z.: <i>Rodzinny kontekst zdrowia i choroby</i>. CEM, Warszawa 1995 5. Szacka B.: <i>Wprowadzenie do socjologii</i>. Oficyna Naukowa, Warszawa 2008 6. Giddens A.: <i>Socjologia</i>. PWN, Warszawa 2006 7. Ostrowska A. (red.): <i>Socjologia medycyny</i>. Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa 2009

	<p>8. Domagała-Kręcioch A.: <i>Niedostosowanie społeczne uczniów a niepowodzenia szkolne</i>. Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej, Kraków 2008</p> <p>9. Łobocki M.: <i>Trudności wychowawcze w szkole</i>. WSiP, Warszawa 1989</p> <p>10. Netczuk R.: <i>Problemy prawne bezpieczeństwa dzieci i młodzieży</i>. Wydawnictwo Instytutu Badań w Oświacie, 2008</p> <p>11. Taraszkiewicz M., Kordzioski J.: <i>Bezpieczna i przyjazna szkoła, Wademekum dyrektora</i>. Wyd. WSiP, Warszawa 2009</p> <p>Literatura uzupełniająca:</p> <p>1. Majchrowska A. (red.): <i>Wybrane elementy socjologii</i>. Wydawnictwo Czelej Sp. z o.o., Lublin 2003</p> <p>2. Nowak S.: <i>Metodologia badań społecznych</i>. PWZ, Warszawa 2007</p> <p>3. Tobiasz-Adamczyk B.: <i>Wybrane elementy socjologii zdrowia i choroby</i>. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2000</p> <p>4. Taranowicz I., Majchrowska A., Kawczyńska-Butrym Z.: <i>Elementy socjologii dla pielęgniarek</i>. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, 2005</p> <p>5. Szymańczak J. (red.): <i>Zdrowie dzieci i młodzieży. Wybrane zagadnienia</i>. Studia BAS, Nr 2v(38) 2014</p> <p>Akty normatywne i inne materiały źródłowe (odzwierciedlające aktualny stan prawny):</p> <p>1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Załącznik nr 4) (Dz. U. 2013, poz. 1248)</p> <p>2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. 2009, nr 139, poz. 1133)</p>
<p>Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje</p>	<p>Staż:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 15 godz. ośrodek pomocy społecznej, – 20 godz. pogotowie opiekuńcze <i>albo</i> dom dziecka.

6. PROGRAM ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH

6.1. STAŻ: Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w środowisku nauczania i wychowania

Cel stażu: Przygotowanie pielęgniarki do udzielania świadczeń zdrowotnych uczniom/ wychowankom objętym opieką profilaktyczną.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

- Liczba godzin: 60
Liczebność grupy: 5–6 osób
Opiekun stażu: pielęgniarka z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowej dziedzinie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- posiada tytuł magistra pielęgniarstwa,
  - posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania, pediatrycznego,
  - posiada tytuł licencjata pielęgniarstwa i ukończony kurs kwalifikacyjny w ww. dziedzinach.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia stażu:

1. Wstępna ocena rozwoju fizycznego ucznia: dokonywanie pomiaru wysokości i masy ciała, ocena rozwoju za pomocą siatek centylowych oraz wskaźnika masy ciała BMI, pomiar ciśnienia tętniczego i ocena wartości za pomocą siatek centylowych.
2. Dokonywanie wstępnej oceny narządu wzroku: ostrość, rozpoznawanie widzenia barw z użyciem tablic Ishihary, pod kątem występowania zezów metodą cover-test, odbicia światła na rogówkach (test Hirschberga).
3. Badanie słuchu.
4. Ocena wstępna postawy ciała oraz współudział w diagnozowaniu bocznych skrzywień kręgosłupa, nadmiernej kifozy piersiowej, zniekształceń statycznych kończyn.
5. Uczestnictwo wraz z dyrektorem szkoły w ocenie środowiska szkolnego pod względem sanitarno-epidemiologicznym.
6. Prowadzenie u uczniów szkół podstawowych grupowej profilaktyki próchnicy zębów metodą nadzorowanego szczotkowania zębów preparatami fluorkowymi.
7. Planowanie i realizacja edukacji zdrowotnej oraz ocena jej efektów.
8. Udzielanie doraźnej pomocy uczniom i pracownikom szkoły w przypadku nagłych zachorowań, wypadków czy urazów.
9. Prowadzenie indywidualnej dokumentacji medycznej ucznia oraz zbiorczej dokumentacji gabinetu.
10. Wczesna identyfikacja ucznia podejrzanego o używanie substancji psychoaktywnych.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Objęcie procesem pielęgnowania jednego wybranego ucznia. Zgodnie z etapami procesu sformułowanie diagnozy pielęgniarstwa, określenie celów, planu i realizacja opieki oraz ocena podjętych działań.
- Udokumentowanie:
  - wykonania testów przesiewowych u co najmniej 8 uczniów;
  - udzielenia pomocy przedlekarskiej u co najmniej 6 uczniów.

6.2. STAŻ: Placówka POZ

Cel stażu: Poznanie specyfiki pracy w podmiotach realizujących świadczenia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej oraz przygotowanie pielęgniarki do współpracy z pracownikami POZ.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 20 godz.

Liczebność grupy: 5–6 osób

Opiekun stażu: pielęgniarka z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowej dziedzinie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:

- posiada tytuł magistra pielęgniarstwa,
- posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego, środowiskowego, pediatrycznego, zachowawczego, opieki długoterminowej, przewlekle chorych i niepełnosprawnych lub promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej,
- posiada tytuł licencjata pielęgniarstwa ukończony kurs kwalifikacyjny w ww. dziedzinach.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia stażu:

1. Wykonanie świadczeń diagnostycznych (w gabinecie zabiegowym, poradni dziecięcej):
  - pomiar ciśnienia tętniczego krwi;
  - pomiar tętna;
  - pomiar temperatury ciała;
  - pomiar masy i wysokości ciała;
  - gromadzenie danych o podopiecznym i jego rodzinie;
  - formułowanie diagnozy pielęgniarstwa.
2. Wykonanie świadczeń leczniczych (w gabinecie zabiegowym, poradni dziecięcej):
  - wykonanie iniekcji;
  - płukanie ucha;
  - płukanie oka;
  - podanie leku doustnie.
3. Wykonanie świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki:
  - realizacja świadczeń w ramach profilaktyki gruźlicy;
  - wizyta patronażowa,
  - asystowanie podczas szczepienia dziecka (szczepienie obowiązkowe i szczepienie zalecane) zgodnie z aktualnym Programem szczepień;
  - edukacja rodziców dziecka z zakresu szczepień ochronnych.
4. Realizacja planu opieki wobec dziecka i jego rodziców.
5. Prowadzenie dokumentacji obowiązującej w POZ.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Przygotowanie programu edukacji rodziców dziecka w zakresie szczepień zalecanych.

6.3. STAŻ: Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w środowisku nauczania i wychowania (prowadzenie zajęć edukacyjnych)

Cel stażu: Przygotowanie pielęgniarki do realizacji świadczeń z zakresu promocji zdrowia oraz edukacji zdrowotnej.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 15 godz.
Liczebność grupy: 5–6 osób
Opiekun stażu: pielęgniarka z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowej dziedzinie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- posiada tytuł magistra pielęgniarstwa lub magistra pedagogiki, lub magistra promocji zdrowia,
- posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania, promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej,
- posiada tytuł licencjata pielęgniarstwa i ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia stażu:

1. Przygotowanie konspektów do zajęć z edukacji zdrowotnej.
2. Przeprowadzenie zajęć z zakresu wychowania zdrowotnego.
3. Analiza z opiekunem stażu przeprowadzonych lekcji.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Przygotowanie konspektów oraz przeprowadzenie dwóch godzin zajęć z zakresu wychowania zdrowotnego.

6.4. STAŻ: Dział oświaty zdrowotnej powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej

Cel stażu: Poznanie specyfiki pracy w dziale oświaty zdrowotnej w stacji sanitarno-epidemiologicznej oraz przygotowanie pielęgniarki do współpracy z pracownikami tej komórki organizacyjnej.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 15 godz.
Liczebność grupy: 5–6 osób
Opiekun stażu: osoba z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- posiada tytuł magistra pielęgniarstwa,
- posiada tytułem specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa epidemiologicznego,
- posiada tytuł magistra zdrowia publicznego,
- posiada wyższe wykształcenie oraz ukończone podyplomowe studia w zakresie zdrowia publicznego.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia stażu:

1. Planowanie, realizacja i ocena efektów edukacji zdrowotnej.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Przygotowanie planu współpracy pielęgniarki szkolnej z pracownikami działu oświaty w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

6.5. STAŻ: Dział higieny dzieci i młodzieży powiatowej stacji sanitarno-epidemiologicznej

Cel stażu: Poznanie specyfiki pracy w dziale higieny dzieci i młodzieży w stacji sanitarno-epidemiologicznej oraz przygotowanie pielęgniarki do współpracy z pracownikami tej komórki organizacyjnej.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 10 godz.
Liczebność grupy: 5–6 osób
Opiekun stażu: osoba z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- posiada tytuł magistra pielęgniarstwa,
- posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa epidemiologicznego,
- posiada tytuł magistra zdrowia publicznego,
- posiada wyższe wykształcenie oraz ukończone podyplomowe studia w zakresie zdrowia publicznego.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Przygotowanie planu współpracy pielęgniarki szkolnej z pracownikami działu w zakresie ochrony uczniów w środowisku nauczania i wychowania przed oddziaływaniem niekorzystnych czynników.

6.6. STAŻ: Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkole specjalnej

Cel stażu: Przygotowanie pielęgniarki do udzielania świadczeń zdrowotnych uczniom/wychowankom przewlekle chorym lub niepełnosprawnym.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 30 godz.
Liczebność grupy: 5–6 osób
Opiekun stażu: pielęgniarka z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowej dziedzinie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- posiada tytuł magistra pielęgniarstwa,
- posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania, pediatrycznego,
- posiada tytuł licencjata pielęgniarstwa i ukończony kurs kwalifikacyjny w dziedzinie pielęgniarstwa środowiska nauczania i wychowania.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia stażu:

1. Ocena wstępna rozwoju fizycznego ucznia niepełnosprawnego lub ucznia z zaburzeniami w rozwoju psychofizycznym: dokonywanie pomiaru wzrostu i masy ciała,

- ocena rozwoju fizycznego za pomocą siatki centylowej i wskaźnika masy ciała BMI, pomiar ciśnienia tętniczego krwi i ocena jego wartości za pomocą siatek centylowych.
2. Dokonywanie wstępnej oceny funkcjonowania narządów zmysłów: wzroku oraz słuchu z uwzględnieniem specyfiki zaburzeń występujących u ucznia.
  3. Ocena wstępna postawy ciała oraz współudział w diagnozowaniu wad postawy.
  4. Postawienie diagnozy środowiska szkolnego w zakresie bezpieczeństwa uczniów niepełnosprawnych oraz zagrożeń dla zdrowia.
  5. Prowadzenie działań związanych z niwelowaniem zagrożeń zdrowia oraz bezpieczeństwem uczniów niepełnosprawnych i przewlekle chorych w środowisku szkolnym.
  6. Realizacja zleceń lekarskich koniecznych do wykonania u ucznia w trakcie pobytu w szkole.
  7. Prowadzenie u uczniów szkół podstawowych grupowej profilaktyki próchnicy zębów metodą nadzorowanego szczotkowania zębów preparatami fluorkowymi.
  8. Edukacja oraz wsparcie dziecka z chorobą przewlekłą w zakresie akceptacji choroby i wynikających z niej ograniczeń.
  9. Udzielanie doraźnej pomocy uczniom w przypadku nagłych zachorowań, wypadków czy urazów.
  10. Prowadzenie dokumentacji medycznej ucznia oraz dokumentacji gabinetu.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Objęcie procesem pielęgnowania jednego wybranego ucznia przewlekle chorego, niepełnosprawnego lub ucznia z zaburzeniami rozwoju psychofizycznego.
- Udokumentowanie:
  - wykonania testów przesiewowych u co najmniej 4 uczniów niepełnosprawnych lub z zaburzeniami w rozwoju psychofizycznym.

6.7. STAŻ: Poradnia rehabilitacyjna dla dzieci i młodzieży

Cel stażu: Poznanie specyfiki pracy w podmiotach realizujących świadczenia w zakresie rehabilitacji oraz przygotowanie pielęgniarki do współpracy z pracownikami poradni rehabilitacyjnej.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 15 godz.
Liczebność grupy: 5–6 osób
Opiekun stażu: osoba z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, posiadająca tytuł magistra fizjoterapii.

Wykaz świadczeń do zaliczenia stażu:

1. Udział w badaniu i ocenie zaburzeń rozwoju fizycznego u dzieci i młodzieży.
2. Udział w terapii usprawniającej prowadzonej w szczególności u dzieci z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego, z mózgowym porażeniem dziecięcym oraz u dzieci z wadami postawy.
3. Opracowanie i przeprowadzanie instruktażu dla rodziców i opiekunów dzieci wymagających prowadzenia ćwiczeń w warunkach domowych.

6.8. STAŻ: Ośrodek leczenia uzależnień

Cel stażu: Poznanie specyfiki pracy w poradni leczenia uzależnień oraz przygotowanie pielęgniarki do współpracy z pracownikami tego typu placówek.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

- Liczba godzin: 15 godz.
Liczebność grupy: 5–6 osób
Opiekun stażu: osoba z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- posiada tytuł magistra pedagogiki lub magistra psychologii, lub magistra socjologii, lub magistra resocjalizacji, lub magistra pielęgniarstwa,
- posiada tytuł zawodowym lekarza,
- posiada tytuł specjalisty w zakresie psychoterapii uzależnień.

Wykaz świadczeń do zaliczenia stażu:

1. Przygotowanie ucznia do udziału w terapii uzależnień.
2. Realizacja zadań w zakresie współpracy z ośrodkiem leczenia uzależnień.
3. Pomoc uczniowi uzależnionemu w realizacji programu leczenia odwykowego.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Przygotowanie planu współpracy pielęgniarki szkolnej z pracownikami ośrodka w zakresie wsparcia jednego z podopiecznych oraz jego rodziców/opiekunów prawnych.

6.9. STAŻ: Szpitalny oddział ratunkowy dla dzieci

Cel stażu: Przygotowanie pielęgniarki do udzielania pierwszej pomocy swoim podopiecznym w przypadku nagłych wypadków, urazów czy zachorowań.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

- Liczba godzin: 15 godz.
Liczebność grupy: 5–6 osób
Opiekun stażu: pielęgniarka z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- posiada tytuł magistra pielęgniarstwa,
- posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa ratunkowego.

Wykaz świadczeń do zaliczenia stażu:

1. Udział we wstępnej ocenie stanu zdrowia dziecka.
2. Udział w procedurach medycznych realizowanych w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym dla dzieci, w tym:
  - udział w działaniach podtrzymujących funkcje życiowe oraz ich monitorowanie;
  - udział we wstępnej diagnostyce i wstępnego leczenia urazów u dzieci;
  - udział we wstępnym leczeniu zatruc;
  - udział w chirurgicznym leczeniu drobnych urazów.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.

- Objęcie opieką pielęgniarską jednego wybranego pacjenta Szpitalnego Oddziału Ratunkowego dla dzieci oraz udokumentowanie swoich działań.

6.10. STAŻ: Poradnia psychologiczno-pedagogiczna

Cel stażu: Poznanie specyfiki pracy w poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz przygotowanie pielęgniarki do współpracy z pracownikami poradni.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 15 godz.
Liczebność grupy: 5–6 osób
Opiekun stażu: osoba z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, posiadająca tytuł zawodowy magistra pedagogiki lub magistra psychologii.

Warunki zaliczenia stażu:

1. 100% obecności.
2. Poznanie i ocena sytuacji wybranego podopiecznego oraz opracowanie planu wsparcia dziecka w szkole.

6.11. STAŻ: Ośrodek pomocy społecznej

Cel stażu: Poznanie specyfiki pracy w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej oraz przygotowanie pielęgniarki do współpracy z pracownikami socjalnymi.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 15 godz.
Liczebność grupy: 5–6 osób
Opiekun stażu: osoba z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:
- posiada tytuł magistra w zakresie pracy socjalnej lub magistra pedagogiki, lub magistra psychologii, lub magistra socjologii, lub magistra polityki społecznej, magistra resocjalizacji,
- posiada wyższe wykształcenie i ukończone podyplomowe studia w zakresie pracy socjalnej.

Warunki zaliczenia stażu:

1. 100% obecności.
2. Przygotowanie planu współpracy pielęgniarki szkolnej z pracownikiem socjalnym w zakresie wsparcia ucznia objętego pomocą społeczną.

6.12. STAŻ: Pogotowie opiekuńcze albo Dom dziecka

Cel stażu: Zapoznanie się ze specyfiką pracy w placówce pogotowie opiekuńcze, dom dziecka oraz przygotowanie pielęgniarki do współpracy z pracownikami instytucji opiekuńczo-wychowawczych.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 20 godz.
Liczebność grupy: 5–6 osób

Opiekun stażu: osoba z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:

- posiada tytuł magistra pielęgniarstwa lub magistra pedagogiki, lub magistra psychologii,
- posiada tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa pediatrycznego, rodzinnego dla pielęgniarek.

Wykaz świadczeń do zaliczenia stażu:

1. Planowanie i realizacja działań pielęgniarstkich w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
2. Rozpoznawanie i pomoc w rozwiązywaniu problemów psychospołecznych w sytuacjach trudnych dzieci i młodzieży.
3. Stosowanie elementów wsparcia emocjonalnego wychowanka.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Objęcie procesem pielęgnowania jednego wybranego wychowanka z problemami psychospołecznymi.

7. WYKAZ ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH, DO KTÓRYCH JEST UPRAWNIONA PIELEŃNIARKA PO UKOŃCZENIU KURSU KWALIFIKACYJNEGO W DZIEDZINIE PIELEŃNIARSTWA ŚRODOWISKA NAUCZANIA I WYCHOWANIA

1. Wykonywanie i interpretowanie testów przesiewowych.
2. Kierowanie postępowaniem poprzemiesiewowym oraz sprawowanie opieki nad uczniami z dodatnimi wynikami testów.
3. Opieka oraz czynne poradnictwo wobec uczniów z problemami zdrowotnymi, społecznymi i szkolnymi.
4. Sprawowanie opieki nad uczniami z chorobami przewlekłymi i niepełnosprawnością, w tym realizacja świadczeń pielęgniarzkich oraz wyłącznie na podstawie zlecenia lekarskiego i w porozumieniu z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej, na którego liście świadczeniobiorców znajduje się uczeń, zabiegów i procedur medycznych koniecznych do wykonania u ucznia w trakcie pobytu w szkole.
5. Wstępna ocena urazu i nagłego zachorowania ucznia oraz zapewnienie ciągłości opieki do czasu przekazania ucznia zespołowi ratownictwa medycznego lub rodzicom.
6. Prowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej na podstawowym poziomie oraz zapewnienie ciągłości opieki do czasu przybycia zespołu ratownictwa medycznego.
7. Doradztwo dla dyrektora szkoły w sprawie warunków bezpieczeństwa uczniów, organizacji posiłków i warunków sanitarnych w szkole.
8. Edukacja zdrowotna w zakresie profilaktyki chorób jamy ustnej.
9. Prowadzenie profilaktyki fluorkowej metodą nadzorowanego szczotkowania zębów preparatami fluorkowymi.
10. Planowanie, realizacja i ocena efektów edukacji zdrowotnej.
11. Wczesna identyfikacja ucznia podejrzanego o używanie substancji psychoaktywnych.
12. Wczesna identyfikacja problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży.
13. Współpraca z pracownikami instytucji działających na rzecz wsparcia ucznia/ wychowanka oraz jego środowiska rodzinnego.
14. Udzielanie porad żywieniowych w zakresie racjonalnego odżywiania oraz otyłości i nadwagi.
15. Poradnictwo w środowisku nauczania i wychowania w zakresie epidemiologicznym oraz zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych wśród uczniów.
16. Poradnictwo w zakresie prozdrowotnego stylu życia, w tym aktywności fizycznej.